

Samenlevingsvisie Papendrecht

Samen doen - Samen leven

Samenvatting

In deze samenlevingsvisie kijken we 20 jaar vooruit. Hoe willen we dan dat de samenleving eruitziet in Papendrecht? Via welke weg gaan we daar komen en hoe maken we onderweg de juiste keuzes? Hoe kijken we hier als gemeente naar, wat is onze rol en wat verwachten we van onze inwoners en partners?

In Papendrecht willen we dat het goed gaat met onze inwoners en dat iedereen mee kan doen aan de samenleving. Dat betekent voor ons als gemeente, dat inwoners zich veilig kunnen voelen en zeker kunnen zijn van een dak boven hun hoofd en voldoende inkomen. Daar stopt het niet. Om mee te kunnen doen, is het belangrijk dat inwoners zich gezond en fit voelen en mensen om zich heen hebben. Het is belangrijk om gezien te worden, erbij te horen en van betekenis te zijn voor elkaar. We willen dat onze inwoners de kansen en mogelijkheden krijgen om dát te doen waar ze gelukkig van worden en waarmee ze hun talenten kunnen ontwikkelen. Dit is onze visie op samen leven in Papendrecht. Een visie over alle sociale aspecten die onze verschillende inwoners raken.

Als gemeente hebben en voelen we een verantwoordelijkheid om hieraan bij te dragen, samen met onze partners. Inwoners die het zelf of met hulp van anderen niet helemaal redden, daarvan willen we dat ze ook in de toekomst, zeker kunnen zijn van hulp, vanuit onze

wettelijk taken. Om dat voor elkaar te krijgen, is verandering nodig. In Papendrecht is veel goed geregeld, hebben we een rijk verenigingsleven en meerdere actieve gemeenschappen. Maar we weten ook dat er straks te weinig hulpverleners zijn voor het aantal inwoners dat hulp nodig heeft. Onder andere door de dubbele vergrijzing. Daarnaast hebben we geen onbegrensde financiële mogelijkheden. We kunnen daarom niet op alle vlakken doorgaan op de manier waarop we het nu doen.

Daarom bepalen we de gemeentelijke inzet via drie sporen:

1. **Inwoners vormen de samenleving:** Over het algemeen redden mensen zich goed en helpen inwoners elkaar waar nodig, zowel georganiseerd als ongeorganiseerd. We zetten ons in om dat te behouden, versterken en vergroten. Inwoners die zich inzetten als mantelzorger en vrijwilliger, inwoners die zich samen organiseren, naar elkaar om kijken en de buurt leefbaar maken en houden. Dat is onze ambitie en dat hebben we nodig. Als gemeente zijn we meer dan nu in de buurt van onze inwoners. We signaleren, zijn aanspreekbaar en faciliteren initiatieven van inwoners. Daarnaast zorgen we samen met onze partners, dat inwoners die dat nodig hebben, vlot de weg naar hulpverlening vinden.

2. **Voorkomen van problemen:** We gaan aan de slag met kernproblemen van inwoners. Dat zijn de onderliggende oorzaken of aanleidingen voor andere problemen. We zoeken op basis van wetenschappelijke inzichten, data, ervaringen en gesprekken doorlopend naar deze aanleiding en onderliggende oorzaken van problemen. Wat zit achter problemen zoals gevoelens van eenzaamheid, onveilig voelen, niet mee kunnen doen of zich niet vitaal voelen? Het doel van onze acties is om een blijvend positief effect te bereiken voor de inwoner en lagere (zorg)kosten op de lange duur. Onze inzet kan door de tijd heen wisselen. Bij de acties die we willen ondernemen, stellen we de vraag: 'lossen we een symptoom op of de onderliggende oorzaak?'. Soms is inzet op allebei nodig.

Naast een veranderende inzet, zien we een aantal kernproblemen die blijvende aandacht nodig hebben. De eerste hiervan is dat verschillende inwoners zich buitengesloten voelen en niet overal aan mee kunnen doen. Dit komt door het hebben van een laag inkomen, het ervaren van een beperking of door anders te zijn dan de rest. Een tweede kernprobleem is dat niet alle inwoners de vaardigheden die ze nodig hebben vanuit hun omgeving aanleren. We gaan inwoners die dat nodig hebben, helpen door het leren van vaardigheden en het aanbieden van kennis om zich te redden in onze samenleving. Onze inzet gaat naar die groepen inwoners, die hier ondersteuning bij nodig hebben. Met speciale aandacht voor kinderen en hun ouders, zetten we een stap in het doorbreken van intergenerationele problematiek. Het laatste kernprobleem dat onze aandacht krijgt, is het aanwezig zijn van veel ongezonde verleidingen. We willen de gevolgen van een ongezonde leefstijl voorkomen. Dit doen we door, met onze partners, gezonde keuzes makkelijk te maken en waar mogelijk ongezonde verleidingen te beperken.

3. **Zorgen voor ondersteuning:** Professionele hulp is geen onderdeel van het 'gewone' leven. Maar we weten dat een kleinere groep inwoners, professionele ondersteuning nodig heeft, om te zorgen dat het goed met ze gaat en dat ze mee kunnen blijven doen. Tijdelijk of blijvend. Daar blijven we ons voor inzetten. Het gaat om problemen met werk en inkomen en het vinden van een goede daginvulling. Ook gaat het om ondersteuning om (zelfstandig) thuis te blijven wonen en kinderen en jongeren met problemen hulp te bieden. Tot slot gaat het om steun voor inwoners die een onveilige

situatie hebben meegemaakt. Bij het geven van deze steun hebben we te maken met het spanningsveld tussen niet te snel, te veel hulp willen geven, tegenover op tijd de juiste hulpverlening bieden.

Professionele hulpverlening bieden aan inwoners in een kwetsbare positie, vanuit onze wettelijke taken, is belangrijk. Om dat te kunnen blijven doen, gaan we het daar waar mogelijk verminderen of afbouwen. We bieden groepsgerichte ondersteuning aan onze inwoners, tenzij duidelijk is dat dit niet voldoende is. Dit past bij onze visie op 'samen leven', dus weg van de individualisering. Daar waar mogelijk vragen we inwoners om hier een rol in te spelen, in combinatie met professionele hulpverlening. Dit kan door de inzet van maatjes en ervaringsdeskundigen. Maar ook door te helpen bij het bouwen van een netwerk dat de inwoner steun geeft en dat blijvend is, ook als de hulpverlening klaar is.

Aan onze inwoners vragen we naar elkaar om te zien en zich in te (blijven) zetten voor elkaar. Maatschappelijke betrokkenheid van jong tot oud is één van onze belangrijkste waarden.

De inwoners gaan merken dat we hen hierbij faciliteren. Dat start met elkaar ontmoeten en luisteren naar wat inwoners hiervoor nodig hebben.

Onze partners vragen we om zich met ons in te zetten op dezelfde ambitie, via dezelfde sporen. Want geen enkele organisatie kan dit alleen. Als gemeente pakken we de regie op de samenwerking op basis van gezamenlijke opgaven. We laten ons zien als betrouwbare en strategische partner.

Als gemeente houdt dit in dat we doorgaan met veel van wat we al doen. Tegelijk kijken we realistisch naar de wereld om ons heen. In de uitvoering van deze visie blijven we keuzes maken. Alleen dan houden we de zorg voor de inwoners in een kwetsbare positie uitvoerbaar en betaalbaar. Hiervoor gebruiken we als kader deze samenlevingsvisie, die ons helpt de goede afwegingen te maken en ons te blijven richten op investeringen met een blijvend effect. Als gemeente zijn we in de toekomst meer bezig met het maken en uitvoeren van concrete plannen met onze partners, dan met het maken van beleidskaders.

Leeswijzer

De samenlevingsvisie bestaat uit de volgende vijf hoofdstukken:

1. **Inleiding**
2. **Papendrecht en de wereld eromheen**
3. **Onze ambitie**
4. **De ontwikkeling richting onze ambitie**
5. **Uitvoeringsstrategie**

In hoofdstuk 1 vertellen we hoe en waarom deze samenlevingsvisie tot stand is gekomen.

In hoofdstuk 2 kijken we naar de huidige samenleving en sociale aspecten van Papendrecht. Wat doen we allemaal al? Waar zijn we trots op? Daarnaast noemen we de uitdagingen waar we mee te maken krijgen.

In hoofdstuk 3 beschrijven we de ambitie van de gemeente voor de samenleving in Papendrecht.

In hoofdstuk 4 werken we drie sporen uit waarmee we aan onze ambitie gaan werken.

In hoofdstuk 5 staat hoe we verder gaan na vaststelling van de samenlevingsvisie. We beschrijven hoe we keuzes gaan maken met een afwegingskader. Hoe we willen samenwerken met onze inwoners en partners. En hoe we de samenlevingsvisie uit gaan voeren.

In deze visie maken we geen gebruik van verwijzingen naar diverse bronnen in de tekst. Daarmee houden we de teksten fijn leesbaar. De gebruikte bronnen staan in de bronnenlijst. Alleen bij het gebruik van data in de visie voegen we de bron direct toe.

Inhoudsopgave

Klik op de knoppen om te navigeren naar de verschillende hoofdstukken

1.

Inleiding

Deze samenlevingsvisie gaat over de samenleving in Papendrecht. We kijken met een brede blik naar alle aspecten die het samen leven van onze inwoners raken. Papendrecht is een middelgrote gemeente die zich kenmerkt door een rijk verenigingsleven, actieve gemeenschappen en twee middelbare scholen. In vergelijking met andere gemeentes hebben we te maken met relatief meer inwoners boven de 65 en de daarmee gepaarde zorgen over de krappe arbeidsmarkt. Ook zien we relatief meer hoogrisicjongeren (criminaliteit), is overgewicht een sterk aanwezig probleem onder verschillende leeftijdsgroepen en zijn gevoelens van eenzaamheid afgelopen jaren toegenomen, vooral bij jongeren.

Door te kiezen voor een brede samenlevingsvisie laten we als gemeente zien dat dé inwoner niet bestaat en dat we inwoners niet in hokjes kunnen en willen plaatsen. De visie past bij de huidige tijd. Een tijd waarin we ons steeds bewuster zijn van hoe onderwerpen elkaar raken en met elkaar samenhangen. Deze visie is de opvolger van het Kompas Sociaal Domein (2021-2024) en het kader voor alle sociale aspecten van de samenleving. Daarmee is deze visie breder dan het Kompas was.

Samen met inwoners en partners bouwen we aan een samenleving waarin het goed gaat met iedereen en iedereen mee kan doen. De samenlevingsvisie heeft elementen in zich van onze huidige beleidskaders. Daarnaast geeft het een beweging aan die nodig is om onze ambitie te bereiken. Om die beweging in te kunnen zetten, kijken we naar de lange termijn. Met deze visie kunnen we duidelijke keuzes maken voor inzet met een blijvend effect voor onze inwoners. We bewegen daarbij tussen mooie ambities en de weerbarstige werkelijkheid. We zijn idealistisch en realistisch.

Deze visie, is de samenlevingsvisie van gemeente Papendrecht en geldt voor de gehele organisatie. Van uitvoering tot beleid, van bestuurders tot gemeenteraadsleden. Voor onze inwoners en partners zijn we één gezicht. Dat betekent dat 'we' in deze visie staat voor 'de gemeente in haar totaliteit'. Met de gehele organisatie werken we vanuit de samenlevingsvisie. We vragen hetzelfde van onze partners en verwerken de visie in onze opdrachten en subsidievoorwaarden.

Op die manier werken we met dezelfde ambitie en kunnen we slagvaardig en doelgericht samenwerken. Met onze partners bedoelen we alle organisaties met wie we in Papendrecht samenwerken aan de onderwerpen die in deze visie staan. Informeel of formeel georganiseerd, professionele organisaties en vrijwilligersorganisaties, gemeenschappen, kerken en organisaties die van ons een opdracht krijgen en organisaties die op een andere manier hun opdracht en financiering krijgen.

1.1 Omvang van de samenlevingsvisie

De samenlevingsvisie gaat over alles wat inwoners op sociaal vlak raakt. In de bijlage staan alle huidige wetten, regionale en lokale kaders en plannen, die bij deze visie horen. De visie-elementen uit deze bestaande visies waren mede inspiratie voor deze samenlevingsvisie.

Uitzondering hierop zijn alle fysieke aspecten (openbare ruimte en gebouwen) die de sociale structuur van Papendrecht raken. Deze staan in de omgevingsvisie. De samenlevingsvisie en de omgevingsvisie zijn gelijkwaardig aan en verweven met elkaar. Fysieke projecten hebben meestal een sociale aanleiding en/of effect. Sociale vraagstukken hebben met regelmaat een fysiek element.

Voorbeeld

Wil een inwoner een mantelzorgunit in de achtertuin plaatsen, dan is een vergunning nodig op basis van de omgevingswet. Met als lokaal kader de omgevingsvisie. Dat een inwoner daarmee invulling geeft aan de rol van mantelzorger heeft natuurlijk een sociale impact. Een voorbeeld andersom is dat een gezonde leefstijl via voldoende bewegen belangrijk is vanuit de samenlevingsvisie. Daarvoor kunnen aanpassingen in de openbare ruimte nodig zijn. Denk aan een openbare omgeving die uitnodigt tot bewegen. Een belangrijke basis hiervoor is het STOMP-principe uit het Papendrechts mobiliteitsplan, die ook in de omgevingsvisie is verwerkt. De basisgedachte van dit principe is dat we vanuit ruimtelijk oogpunt mogelijk maken dat inwoners om ergens te komen, eerst kijken of ze dat kunnen doen door te wandelen of fietsen en dan pas via openbaar vervoer of een auto.

Uit deze voorbeelden blijkt dat de omgeving en de sociale aspecten op elkaar inwerken en elkaar nodig hebben. Dat geldt dus ook voor deze visies. Het is belangrijk om beide visies op elkaar te blijven afstemmen en te zorgen voor samenhang. Dit geldt ook voor de onderliggende uitvoeringsprogramma's en omgevingsplannen (omgevingsvisie) en uitvoeringsplannen (samenlevingsvisie).

1.2 Rollen gemeente

Omdat dit een samenlevingsvisie is van de gemeente, is het belangrijk te weten welke rollen de gemeente kan hebben. In staat hoe we ons de komende jaren gaan ontwikkelen. Daarin komt onze rol per thema terug. Hieronder staat een algemene uitleg. De rol die we als gemeente innemen, is afhankelijk van de situatie. Ook kunnen we in eenzelfde situatie meerdere rollen tegelijk hebben:

1. Inspireren en stimuleren: we inspireren en stimuleren onze inwoners en partners. Op bepaalde gebieden bereiken we dit door een voorbeeldfunctie te vervullen.
2. Faciliteren: we faciliteren inwoners en partners. Dat kan financieel, maar ook door kennis te delen, te verbinden, belemmeringen weg te nemen of op andere manieren.
3. Ondersteunen: ondersteunen draait om het werkelijk hulp bieden aan inwoners of organisaties. Dit gaat verder dan faciliteren.
4. Regisseren: we brengen organisaties bij elkaar en zorgen voor verbinding. Daarbij sturen we op het waarmaken van de gezamenlijke ambitie. We gaan verder dan ons eigen organisatiebelang en verwachten van onze partners dat zij hetzelfde doen.
5. Uitvoeren en handhaven: we voeren verschillende taken uit waarvoor we verantwoordelijk zijn (zelf en via het geven van opdrachten) en we handhaven lokale en landelijke wet- en regelgeving.
6. Regelgevende rol: we stellen beleid, verordeningen en regels op die nodig zijn om onze taken goed uit te voeren en hierover duidelijkheid te geven aan inwoners.

1.3 Vorming van de samenlevingsvisie

Nadenken over de toekomst deden we niet alleen. We deden dat samen en leerden van lessen uit het verleden. In de periode van februari tot april 2024 lieten we het Kompas Sociaal Domein (2021-2024) evalueren. In vervolg daarop gingen we het gesprek aan met inwoners en partners in Papendrecht. In deze gesprekken ging het over wat er speelt in de Papendrechtse samenleving. Wat gaat goed? Wat kan beter? Wat hebben onze inwoners en partners nodig? En hoe doen we het met elkaar? Daarnaast spraken we met medewerkers binnen de gemeente over verschillende thema's.

We hebben veel inwoners met verschillende achtergronden gesproken. Met zo'n breed onderwerp als deze samenlevingsvisie is het erg lastig om een goede afspiegeling van de Papendrechtse samenleving te spreken. Juist om inwoners te spreken die we anders niet zouden spreken, heeft een extern bureau inwoners op straat (markt en winkelcentra) uitgenodigd om een mening te geven.

Van dit participatieproces is een uitgebreid verslag beschikbaar. Dankzij de inbreng van onze partners en inwoners is deze samenlevingsvisie een echte Papendrechtse samenlevingsvisie geworden, die breed gedragen wordt.

In de zomer van 2024 is alles bij elkaar gebracht. Hier voegden we externe expertise aan toe. In de vorm van literatuur, wetenschappelijke onderzoeken en voorbeelden van andere gemeentes, allen over de sociale aspecten van de samenleving.

In oktober 2024 organiseerden we de netwerkbijeenkomst ‘Sociaal Maatschappelijk Papendrecht’. Tijdens deze bijeenkomst koppelden we de opbrengsten van de participatiefase terug aan onze partners. Daarna gingen we met elkaar verder in gesprek. Het doel hiervan was het controleren of we de juiste thema's uit de participatiefase hadden gehaald. Gelukkig was dat zo.

Tijdens het hele proces betrokken we de gemeenteraad en Adviesraad Sociaal Domein. Op meerdere momenten namen we beide raden mee. Beide raden gaven hun ideeën en mening, zodat we dit konden meenemen in deze samenlevingsvisie.

In de laatste fase van het schrijfproces lazen een aantal deskundigen van buiten onze gemeente mee, om met een frisse en kritische blik te helpen de samenlevingsvisie goed te schrijven.

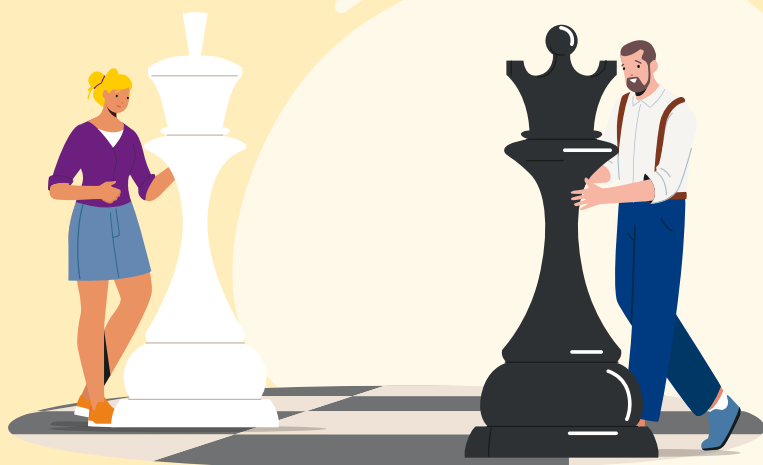
1.4 Het vervolg

In de samenlevingsvisie stelt de gemeenteraad haar ambities en prioriteiten voor de lange termijn vast. Daarmee is de samenlevingsvisie een belangrijk instrument van de gemeenteraad. Een instrument om te sturen op de sociale aspecten van Papendrecht en de rol van de gemeente daarin. De gemeente stelt uitvoeringsplannen op, op basis van de samenlevingsvisie. De samenlevingsvisie controleren we regelmatig op actualiteit. In staat meer over hoe we vanuit de samenlevingsvisie werken en wat dit betekent voor huidige visies en plannen die in deze samenlevingsvisie staan. Ook staat in dit hoofdstuk hoe we sturen op resultaten en hoe de verantwoording naar de gemeenteraad verloopt.

2.

Papendrecht en de wereld eromheen

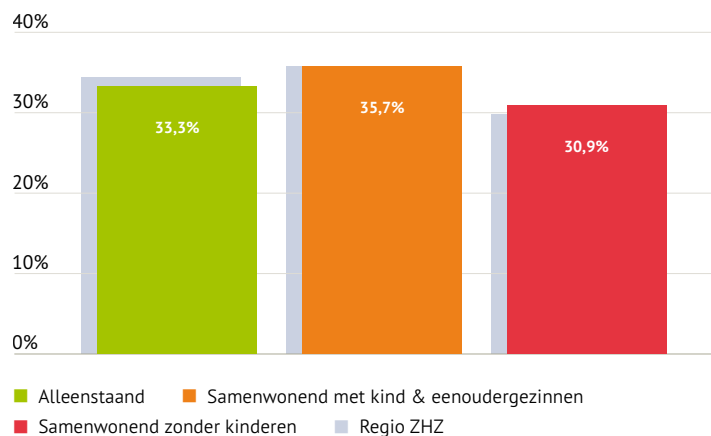
Voor we beschrijven wat onze ambitie voor de toekomst is, schetsen we een beeld van Papendrecht en de huidige wereld eromheen. De eerste paragraaf beschrijft de sociale structuur en de kracht van Papendrecht. Daarna volgen de huidige en toekomstige verwachte veranderingen en opgaven, die spelen in de samenleving. Hierbij is er oog voor inhoudelijke en organisatorische uitdagingen. Dit onderbouwen we met landelijke data, landelijke onderzoeksrapporten en literatuur. We verfijnen dit met de waardevolle inzichten uit de evaluatie van het Kompas Sociaal Domein, lokale data en de kennis en ervaringen van inwoners en partners. Deze inzichten leiden in het tot onze ambitie.

2.1 De sociale structuur en de kracht van Papendrecht

2.1.1 Onze inwoners

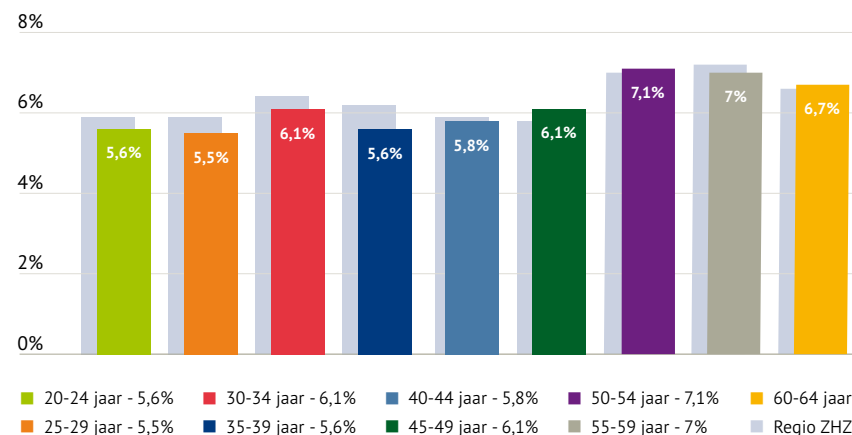
Om een algemeen beeld te vormen van de huidige samenstelling van de bevolking van Papendrecht, starten we in deze paragraaf met een aantal cijfers. Op 1 januari 2024 telde de gemeente Papendrecht 32.174 inwoners. Deze inwoners zijn verdeeld over 14.312 huishoudens. De samenstelling van deze huishoudens is als volgt:

Huishoudsamenstelling

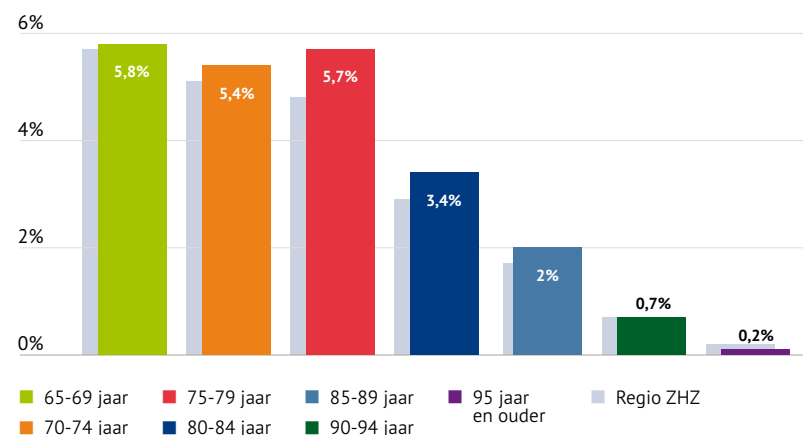

Bron: CBS - Huishoudensstatistiek | 2024

Percentage volwassenen 20-64 jaar

Percentage senioren, naar leeftijd

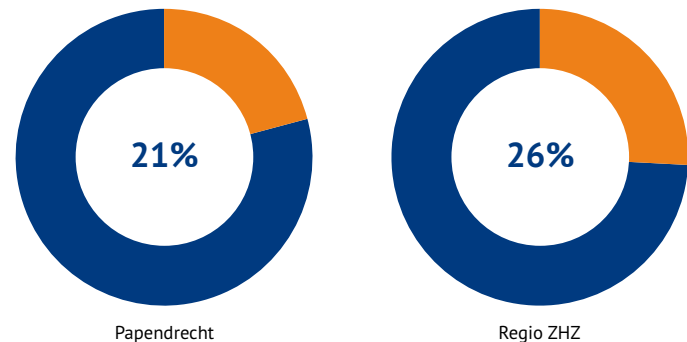

Bron: CBS - Bevolking naar leeftijd en geslacht | 2024

2.1.2 Onze verenigingen, bewonersgroepen, vrijwilligers en mantelzorgers

In Papendrecht is veel maatschappelijke betrokkenheid. Onder meer via het rijke verenigingsleven. Er zijn meerdere sportverenigingen, verenigingen voor culturele activiteiten en (geloofs)gemeenschappen, zoals kerken. Dankzij deze initiatieven is er veel voor inwoners te doen. Dit maakt het mogelijk dat inwoners zich onderdeel van de gemeenschap kunnen voelen. Door de grote hoeveelheid aan verenigingen en actieve gemeenschappen zijn er verschillende manieren om via vrijwilligerswerk van betekenis te zijn. Naast het verenigingsleven zien we ook andere contacten en betrokkenheid tussen inwoners via bijvoorbeeld de Lief- en leedstraten en de 'Koffie met' mogelijkheden. Via verenigingen en gemeenschappen en op andere manieren zetten veel inwoners zich in als vrijwilliger en mantelzorger.

Doet vrijwilligerswerk, 19 jaar en ouder

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ

Mantelzorg gegeven in afgelopen 12 maanden, 19 jaar en ouder

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ | 2020

2.1.3 Onze voorzieningen

Papendrecht is geen grote stad en geen plattelandsdorp. Het beste van beide werelden is nooit ver weg. Voor alle grootstedelijke voorzieningen kunnen inwoners de brug over naar Dordrecht of naar Rotterdam. Voor veel voorzieningen kunnen de inwoners in hun eigen gemeente terecht. Zo kunnen kinderen kiezen uit twaalf basisscholen (bijna allemaal een integraal Kindcentrum), inclusief speciaal basisonderwijs. Na de basisschool kunnen de kinderen onderwijs krijgen op één van de twee middelbare scholen. Verder heeft Papendrecht kinderdagverblijven, een theater, bibliotheek, kinderboerderij, meerdere sporthallen en -velden en een zwembad. Ook zijn er meerdere maatschappelijke organisaties in Papendrecht. Denk aan Sterk Papendrecht, het Odensehuis, Bij Bosshardt, Opnieuw & Co. 't Winkeltje en de Voedselbank.

In Papendrecht zijn meerdere huisartsenpraktijken waar inwoners terecht kunnen met vragen over hun gezondheid. Het hebben van voldoende huisartsen is en blijft komende periode een uitdaging. Inwoners die vragen hebben over wonen, welzijn en zorg kunnen aankloppen bij het sociaal team van Sterk Papendrecht. Kinderen en jongeren worden door jeugd- en jongerenwerkers ondersteund, bij het ontwikkelen van hun talenten en het opgroeien tot een zelfstandige volwassene. Ook zijn in Papendrecht veel vrijwilligers actief. Bijvoorbeeld als taalcoach, begeleider van een statushouder, steun aan een ander gezin of als schuldhulpmaatje. Tot slot zetten we buurtwerkers, buurtsportcoaches en de cultuurmakelaar in. Zij verbinden inwoners met elkaar via een gemeenschappelijke interesse of doel.

Woningcorporatie Woonkracht10 bezit ongeveer 4.000 sociale huurwoningen binnen onze gemeente. Dit komt neer op 29% van alle woningen in Papendrecht. Daarnaast zijn er meerdere woonzorgcomplexen voor verschillende doelgroepen zoals ouderen met een grote zorgvraag, mensen met een licht verstandelijke beperking en jongvolwassenen met autisme.

Voor de vorming van een goede sociale structuur werken we samen met andere gemeenten uit de regio. Het gaat om de uitvoering van een aantal wetten, waarbij er voordelen zijn om dit op grotere schaal uit te voeren. Dit doen we via de drie gemeenschappelijke regelingen op gezondheid en jeugd, sociaal en veiligheid.

Sociale Dienst Drechtsteden

Gemeenschappelijke Regeling Sociaal. Deze regeling voert voor de regio Drechtsteden onder meer de volgende wetten uit:

- Participatiewet, bijvoorbeeld inwoners begeleiden naar werk en het financieel ondersteunen van mensen zonder inkomen of met een zeer laag inkomen;
- Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs), het helpen van inwoners met schulden;
- Wet maatschappelijke ondersteuning, het afhandelen van aanvragen voor onder andere huishoudelijke hulp of een rolstoel;
- Wet Inburgering, het helpen van nieuwkomers om in te burgeren in Nederland.

dienst **Gezondheid & Jeugd** zhz

Dienst Gezondheid & Jeugd (DG&J). Deze regeling voert voor de regio Zuid-Holland Zuid de volgende wetten uit:

- Leerplichtwet, het handhaven van de leerplicht;
- Wet publieke gezondheid, het beschermen, bewaken en bevorderen van de gezondheid van onze inwoners;
- Een deel van de Jeugdwet via de Serviceorganisatie Jeugd. Zij ondersteunen de gemeente met het inkopen van Jeugdhulp, het contractmanagement en de financiële administratie hiervan;
- Wet maatschappelijke ondersteuning: via Veilig Thuis het voorkomen en stoppen van huiselijk geweld, kindermishandeling en ouderenmishandeling.

veiligheids regio **zhz**

Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid. Deze regeling voert voor de regio Zuid-Holland Zuid de volgende wetten uit:

- Wet veiligheidsregio's: deze wet bevat bepalingen over de brandweezorg, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening (Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio, de GHOR);
- Wet publieke gezondheid: zorg dragen voor de voorbereiding op de bestrijding van een epidemie van een aantal infectieziektes.

2.1.4 De gemeente en onze partners

Het bedrijfsleven is een belangrijke partner voor ons. Ondernemers dragen bij aan onze economie en zorgen voor werkgelegenheid. Ook zijn er bedrijven die zich al jaren inzetten voor onze samenleving. Bijvoorbeeld door sponsoring en andere initiatieven op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Er is een uitgebreid netwerk aan lokale initiatieven tussen gemeente, bedrijfsleven en scholen in Papendrecht om jongeren aan te haken op het bedrijfsleven. Met elkaar proberen we de jongeren te interesseren in vooral techniek en vervolgopleidingen in de regio om zo de doorlopende leerlijn te stimuleren.

Kijkend naar de laatste jaren, dan kunnen en durven we het om dingen anders te doen. Denk daarbij aan vernieuwende projecten, als 'De Zorgzame Buurt' en de 'Integrale wijkaanpak'. Gemeenschappelijk daarbij, is het besef dat samenwerking noodzakelijk is om verschillende doelen te bereiken. Iedere (vrijwilligers)organisatie heeft zijn eigen vakkennis en ervaring. Door dat samen te voegen en met elkaar te werken kunnen we iets bereiken voor de inwoners. Samen staan we sterker! Iets wat te zien was bij de oprichting van het Cultuurplatform. Of het samen met partners zoeken naar oorzaken van het grote beroep op jeugdzorg, via de Routekaart Jeugd.

De schaal van Papendrecht is bij veel onderwerpen onze kracht. Groot genoeg om iets te betekenen, klein genoeg om dat werkbaar en haalbaar te maken. Onder meer doordat er korte lijntjes zijn, waardoor we onderwerpen en partners sneller en eenvoudiger aan elkaar kunnen verbinden.

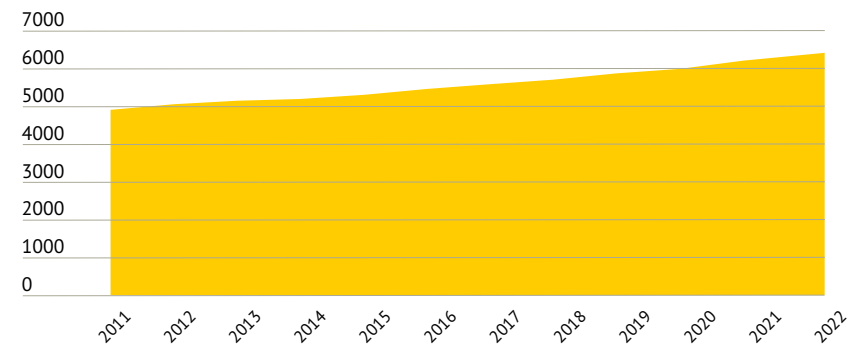
2.2 De veranderende wereld

2.2.1 Veranderende bevolkingssamenstelling

In Nederland spelen meerdere maatschappelijke vraagstukken, die ook voor Papendrecht gelden. Of we merken de gevolgen ervan. Zo blijft de bevolking in Nederland groeien. Dat zorgt voor een grotere druk op de woningmarkt en op voorzieningen. Het kan ook voor spanningen zorgen in de manier waarop we met elkaar samenleven.

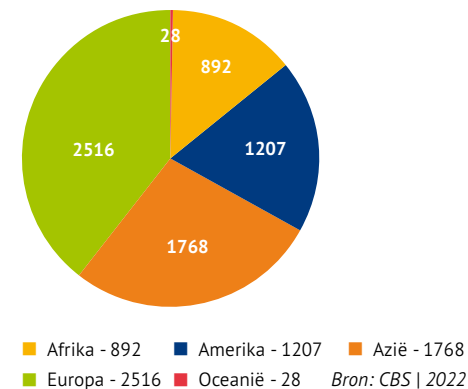
Naast de groei, verandert de samenstelling van onze bevolking. Door immigratie wordt onze samenleving diverser en ontstaan integratievraagstukken. Hieronder staan twee grafieken met cijfers uit 2022. Een inwoner heeft een migratieachtergrond op het moment dat minimaal één ouder in het buitenland geboren is. In totaal gaat het in 2022 om 6411 inwoners.

Aantal inwoners met een migratieachtergrond

Bron: Gegevens van het CBS over de migratieachtergrond van inwoners voor de periode 2010-2022

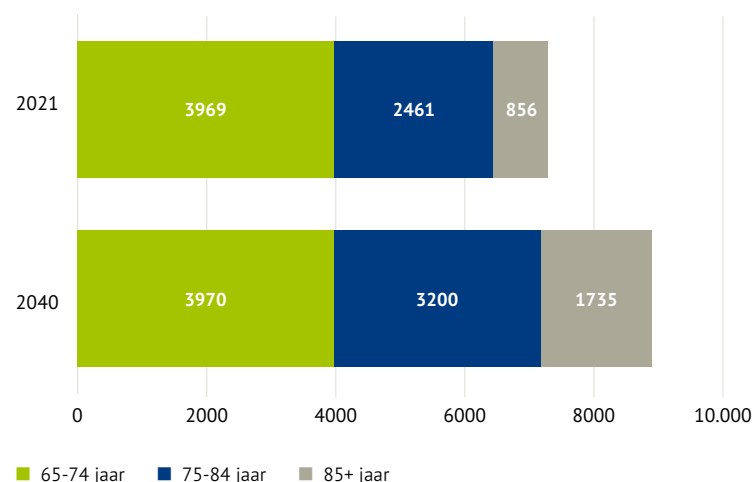
Inwoners met een migratieachtergrond naar werelddeel

Papendrecht heeft inwoners van 45 nationaliteiten buiten de Nederlandse nationaliteit. Van de inwoners met een migratieachtergrond uit andere Europese landen, heeft ongeveer 27 % een migratieachtergrond uit Midden- en Oost-Europese landen.

Er worden minder kinderen geboren en het aantal ouderen neemt toe en leven gemiddeld langer. Deze laatste ontwikkeling is in Papendrecht groter dan in andere gemeentes. Door deze dubbele vergrijzing, door minder paarvorming (het alleen willen wonen) en door een toename van het aantal scheidingen, zijn er meer éénpersoonshuishoudens. Deze veranderende bevolkingssamenstelling heeft gevolgen voor de woningmarkt, de veranderende en toenemende zorgvraag, de betaalbaarheid van voorzieningen, het aantal mantelzorgers en voor de arbeidsmarkt.

Bevolkingsprognose

Bron: Bevolkingsprognoses Primos | 2020

We hebben te maken met krapte op de arbeidsmarkt. Afhankelijk van hoe het met de economie gaat, zijn er altijd beroepen die te maken hebben met een tekort aan personeel. Dit wisselt door de tijd heen,

net zoals het met de economische situatie in een land de ene keer beter gaat dan de andere keer. Daarnaast zijn er zijn ook specifieke ontwikkelingen die de komende jaren zorgen voor knelpunten in verschillende beroepsgroepen. De vergrijzing leidt tot een kleinere beroepsbevolking en dus tot minder arbeidskrachten. Terwijl door de vergrijzing de vraag naar zorgpersoneel stijgt. Nu werkt één op de zeven mensen in de zorg. Bij hetzelfde beleid, moet in 2040 één op de vier mensen in de zorg werken om aan de zorgvraag te voldoen. Daarnaast zijn er personeelstekorten in het onderwijs, kinderopvang, techniek en informatie & communicatietechnologie (ICT). De vraag voor de toekomst is dus: hoe zetten we onze beroepsbevolking in? Deze vraag hangt samen met de bovenliggende vraag: hoe maken we de hulp en ondersteuning die we bieden in het sociaal domein toekomstbestendig? Daarbij kijkend naar het personeelstekort en de stijgende kosten.

2.2.2 Technologische ontwikkelingen

Technologische ontwikkelingen hebben onze samenleving veranderd. Het is de verwachting dat we beter gebruik gaan maken van de huidige technieken en dat nieuwe technologische ontwikkelingen blijven komen. Deskundigen schatten in dat onze samenleving nog ingrijpend gaat veranderen hierdoor. Vernieuwende ontwikkelingen als kunstmatige intelligentie (AI) en automatisering veranderen onze manier van leven en werken. We gaan meer machines, slimme computerprogramma's en robots gebruiken. Dit biedt kansen voor het opvangen van het personeelstekort, het beter ondersteunen van mensen met een beperking en het beter af kunnen stemmen van diensten op de behoefte van inwoners. Tegelijkertijd roepen deze ontwikkelingen ook vragen op over privacy, data-beveiliging en de manier waarop mensen met elkaar omgaan. Digitale veiligheid wordt een steeds groter vraagstuk, zowel voor de veiligheid van gemeentelijke systemen als online criminaliteit waar inwoners slachtoffer van kunnen worden.

2.2.3 Beperkte invloed

Door de toegenomen zorgvraag zijn de kosten voor hulp en ondersteuning in het sociaal domein de afgelopen jaren flink gestegen. Dit speelt vooral bij de uitvoering van de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De betaalbaarheid van

het lokale, gemeentelijke sociaal domein staat op dit moment onder druk. Dat geldt ook voor het geven van zorg op grond van de Wet langdurige zorg en de Zorgverzekeringswet. Als gemeente hebben we beperkt invloed op de kosten van het sociaal domein. Dat komt door de veranderende bevolkingssamenstelling, landelijke politieke ontwikkelingen en onze afhankelijkheid van het Rijk voor wetgeving en financiering.

Bij de stijgende zorgvraag spelen ook cultuur en gedrag een rol. Denk hierbij aan de toenemende prestatiedruk en de invloed van sociale media. Hierdoor lijkt het, alsof het hebben van tegenslag niet meer bij het leven mag horen. Ook de grotere welvaart en het snelle en drukke leven leidt tot gezondheidsproblemen, waaronder overgewicht, het niet fit voelen en mentale problemen. In Papendrecht zien we dit bijvoorbeeld aan de cijfers over overgewicht. Meer dan de helft van de inwoners heeft matig of ernstig overgewicht en 36% van onze inwoners voldoet niet aan de beweegrichtlijn. Aan de andere kant is het lidmaatschap bij sportverenigingen relatief hoog in Papendrecht. Als het gaat om mentale problemen, valt op dat in Papendrecht minder jongeren hun gezondheid als positief ervaren dan gemiddeld in de regio Zuid-Holland Zuid. Meisjes geven hun gezondheid een lagere score dan jongens.

Tot slot zijn er wereldwijd problemen waar wij als gemeente geen of weinig invloed op hebben, zoals klimaatproblemen en oorlogen.

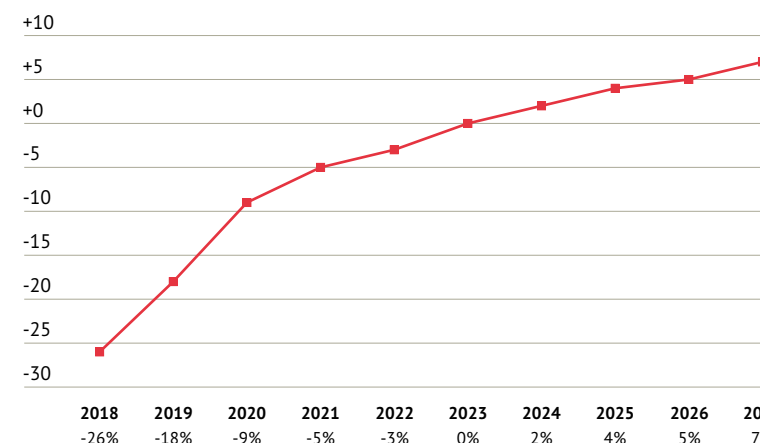
2.2.4 Toenemende hulpvragen

Afgelopen jaren neemt het aantal hulpvragen toe, vooral op basis van de Wmo en de Jeugdwet. In de volgende figuur is het toenemend gebruik op de Wmo te zien. Grote veroorzaker van deze voorspelling is de dubbele vergrijzing met diverse beperkingen en hulpvragen als gevolg. In ieder geval neemt het aantal mensen met dementie fors toe. Van 290.000 mensen in 2021 naar 500.000 in 2040 in Nederland.

We leven in een tijd dat mensen meer gewend zijn geraakt om aan professionals hulp te vragen, in plaats van zelf problemen op te lossen of hiermee te leren omgaan. Hier hebben we als overheid

zelf een rol in gehad, door onze samenleving en het voorzieningen- en ondersteuningsaanbod zo in te richten dat mensen overal hulp kunnen vragen. Ook lijkt het dat hulpvragen complexer zijn geworden. Misschien komt dat ook doordat wij en onze partners, ons bewuster zijn van het feit dat problemen vaak met elkaar te maken hebben. En dat we het nog moeilijk vinden om dit samenhangend, op een zo simpel mogelijke manier op te pakken. We hebben ook partners gesproken die van mening zijn dat de hulpvragen echt complexer zijn geworden. Volgens hen zijn er meer inwoners met complexe problemen door een uitgestelde hulpvraag als gevolg van wantrouwen naar de overheid en meer psychische problematiek na de periode met COVID-19. Maar ook een ingewikkelder wordend systeem van hulpverlening via verschillende instanties en verschillende financieringsstromen. Daarnaast zijn er nieuwe vraagstukken bijgekomen: energiearmoede, de toeslagenaffaire, digitale inclusie en klimaatstress.

Prognose wmo-gebruikers verschil met 2023

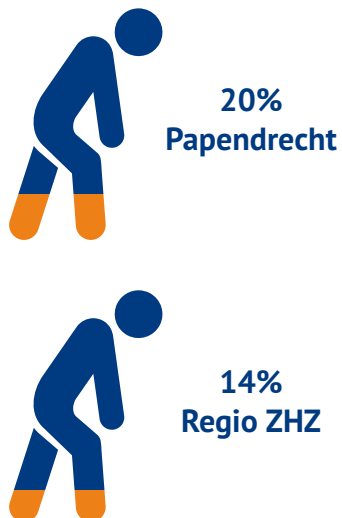

Bron: <https://wmo voorspelmodel.vng.nl> | 2023

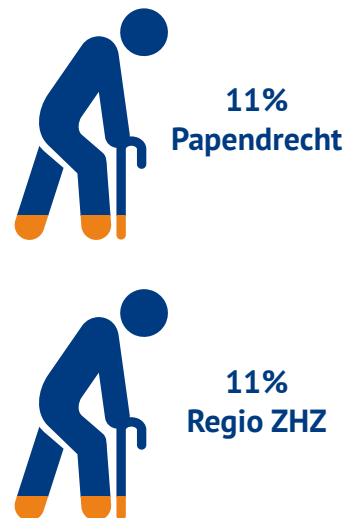
Bij meerdere inwoners en partners bestaat de indruk dat mensen steeds individualistischer in het leven staan. Daardoor ontstaat een

toenemend gevoel van sociaal onbehagen, een gevoel van langs elkaar heen leven. Toch is er geen duidelijk wetenschappelijk bewijs van meer individualisering. Veel van wat we als individualisering zien, overlapt met onderwerpen als emancipatie, ontzuiling en flexibilisering van de arbeidsmarkt. Aan de ene kant lijkt het erop dat sociale en maatschappelijke participatie niet zozeer minder is geworden, maar anders. Zo gamen sommige mensen van over de hele wereld met elkaar, maar weten ze niet altijd wie hun burens zijn. Aan de andere kant blijkt uit verschillende onderzoeken dat mensen minder tijd hebben voor sociale contacten. Er is een verschuiving te zien naar meer digitale contacten via sociale media. Dit alles zorgt voor de indruk dat er een afname is 'van elkaar helpen' en dat meer mensen aangeven eenzaam te zijn. Hierbij speelt een rol dat inwoners, bij het bereiken van een hoge leeftijd, door beperkingen het huis (bijna) niet meer uitkomen.

**Is (zeer) ernstig eenzaam,
19-65 jaar**

**Is (zeer) ernstig eenzaam,
65 jaar en ouder**

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ | 2022

2.2.5 Vertrouwen in de overheid

Mensen verloren afgelopen jaren vertrouwen in de overheid. De overheid wordt steeds meer ervaren als (mede) veroorzaker van hun problemen. Hierdoor vermijden mensen overheidsvoorzieningen. Ook schaamte en angst zorgen voor een (te hoge) drempel bij het vragen om hulp. Naast minder vertrouwen, blijkt uit onderzoek dat een aantal burgers minder graag het gezag van de overheid wil accepteren. Mensen staan meer open voor complotdenken. In extreme situaties verklaren ze zich soeverein (erkennen de overheid niet) en weigeren belasting of huur te betalen.

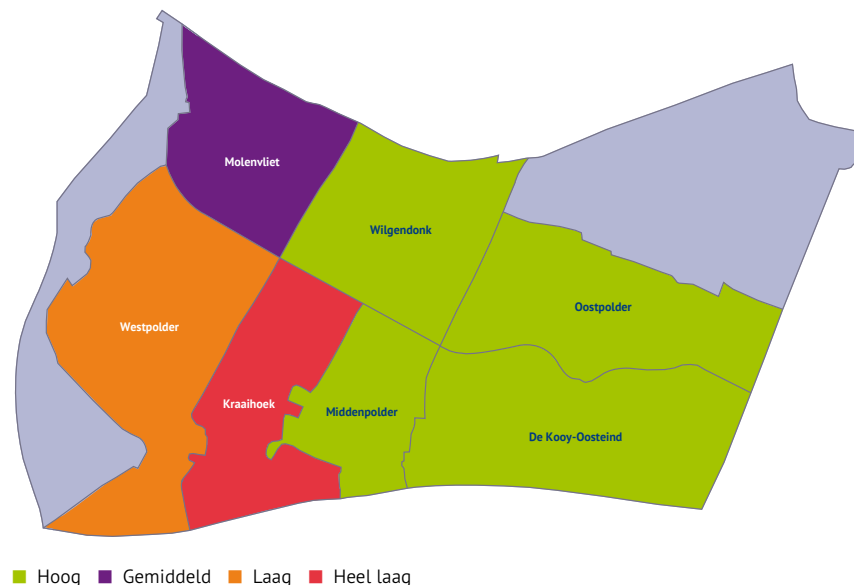
2.2.6 Grotere verschillen

Verschillen tussen mensen en tussen groepen mensen worden groter. Verschillen in opleidingsniveau, vaardigheden, beroep, inkomen en financieel vermogen (economisch kapitaal). Maar ook verschillen in 'wie je kent' (sociaal kapitaal), 'waar je bij past' (cultureel kapitaal) en 'wie je bent' (persoonlijk kapitaal: gezondheid en aantrekkelijkheid). Sommige groepen hebben daardoor minder kansen in de samenleving, een minder goede gezondheid, grotere kans op verslavingen, een lagere levensverwachting en vinden dat de overheid te weinig voor hen doet. Deze groepen zijn vaak de doelgroep van criminelen, omdat ze vatbaarder zijn voor zorgfraude (vooral kwetsbare inwoners) en ondermijning door hun mentale problemen of geldproblemen. Deze verschillen zien we op wijkniveau terug in Papendrecht. De wijken Kraaihoek en Westpolder hebben een lage score als we kijken naar sociaaleconomische positie (SEP). Die positie bestaat uit een combinatie van de volgende factoren: materiële omstandigheden, vaardigheden, capaciteiten, kennis, het sociale netwerk, de status en de macht van mensen in dat netwerk. Een lage SEP leidt verhoudingsgewijs tot een groter beroep op voorzieningen, bijvoorbeeld op grond van de Wmo, de Jeugdwet en de Participatiewet.

Kijkend naar de grotere verschillen, is een verband te leggen met de toegenomen polarisatie in Nederland: meer wij-zij-denken. Een proces waarbij tegenstellingen tussen groepen in de samenleving sterker worden. Hierdoor komen groepen steeds meer tegenover elkaar te staan. Een ruime meerderheid van de bevolking maakt zich hier zorgen over. Er zijn vooral zorgen over de omgangsvormen in het politieke

en maatschappelijke debat en over kleine groepen die veel aandacht krijgen in de media. In de eigen leefomgeving ervaren mensen minder polarisatie. Dat komt vooral omdat mensen zich meestal omringen met gelijkgestemden. Daarnaast zijn ze voorzichtiger geworden in het uitspreken van hun mening. Sterke beelden over polarisatie zijn niet zonder gevolgen. Een gepolariseerde samenleving kan de sociale samenhang tussen inwoners en onze democratie aantasten.

Sociaal-economische positie 2023

Bron: <https://wmo voorspelmodel.vng.nl> | 2023

2.2.7 Kernproblemen

De aanbevelingen uit de evaluatie van het Kompas Sociaal Domein geven het advies iets te doen aan de kernproblemen. Een kernprobleem is dé oorzaak van of aanleiding tot andere moeilijkheden. We herkennen vanuit data, gesprekken en literatuur drie verschillende kernproblemen die in Papendrecht spelen.

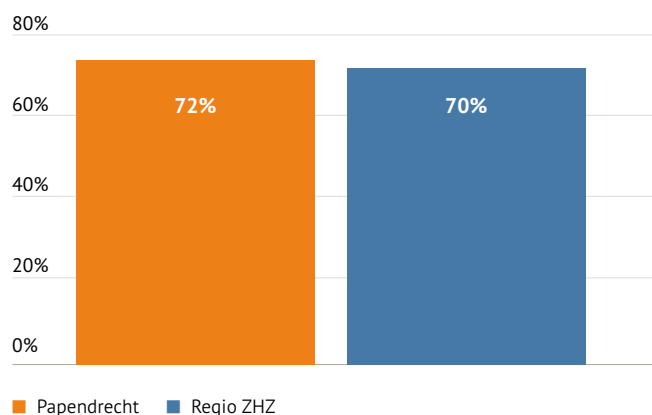
1. Niet iedereen ontwikkelt vanuit de eigen situatie voldoende vaardigheden om zich te redden. Terwijl het hebben van sommige vaardigheden nodig is, om mee te kunnen doen in de samenleving en om problemen te voorkomen of hier zelf goed mee om te kunnen gaan. Bij vaardigheden gaat het bijvoorbeeld over het om kunnen gaan met geld, zelf een sociaal netwerk kunnen bouwen, weten hoe je gezond kan blijven of over taalvaardigheden. Belangrijke aandacht is nodig voor kinderen die in armoede opgroeien. Hierdoor krijgen ze vaak minder kansen en leren ze minder vaardigheden aan. Vaak ervaren zij als volwassenen meer en sneller problemen en kunnen zij die belangrijke vaardigheden ook niet doorgeven aan de volgende generatie. Dit is een onderdeel van intergenerationele problematiek. Deze groep heeft een groter risico om slachtoffer te worden van ondermijnende criminaliteit.

Disclaimer: Dit is een versimpelde weergave van de werkelijkheid om een globale indruk van de vicieuze cirkel te schetsen.

2. Verschillende groepen inwoners voelen zich buitengesloten door bijvoorbeeld hun achtergrond of geloof. Ook ervaren verschillende groepen inwoners, vanwege een beperking of het hebben van een laag inkomen, belemmeringen om mee te kunnen doen.
3. Het hebben en houden van een gezonde leefstijl en het daarmee voorkomen van gezondheidsklachten, is lastig in een wereld vol met (vaak goedkopere) ongezonde verleidingen. Een gezonde leefstijl gaat over bewegen en voeding, maar ook over het voorkomen van verslavingen, zoals alcohol, roken en gamen.

(Zeer) goed ervaren gezondheid, 19 jaar en ouder

Bron: CBS - Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ | 2022

2.2.8 Informatie en bureaucratie

Een deel van onze inwoners heeft van ons of onze partners iets nodig om goed deel te kunnen nemen aan de samenleving of om problemen op te lossen. Kijkend naar ons participatietraject kwamen twee onderwerpen veel naar voren. Inwoners en professionals hebben de indruk dat veel mensen niet weten wat, waar te doen is en waar welke hulp te vinden is. Er is meer en/of betere informatie hierover nodig. Het tweede onderwerp is bureaucratie. Bureaucratie die inwoners en partners veel tijd kosten of die ze als 'regels vanuit wantrouwen ervaren'. Dit roept de vraag op hoe wij met onze inwoners en partners willen omgaan.

2.2.9 Inwoner voorop

Als laatste willen we een organisatorisch aandachtspunt noemen. In Papendrecht zijn veel organisaties op sociale vraagstukken actief. De gemeente wordt, door zowel de uitkomsten van de evaluatie van het Kompas Sociaal Domein als door onze partners, opgeroepen om een heldere visie op te stellen. Met daarbij keuzes in wat we wel en niet gaan doen. Daarbij is ook aangegeven dat het belangrijk is om allemaal de inwoner voorop te hebben staan, uit te stijgen boven organisatiebelangen en met elkaar samen te werken. Zowel binnen het sociaal domein als in de samenwerking met eerstelijns medische professionals zoals huisartsen en fysiotherapeuten. Ook de samenwerking met actieve inwoners vraagt onze aandacht. Zij willen betrokken zijn bij ontwikkelingen en zo nodig ondersteuning krijgen bij initiatieven.

3. Onze ambitie

Nu we meer weten over Papendrecht en de wereld om ons heen, kijken we in dit hoofdstuk vooruit. Hoe willen we dat Papendrecht er over 20 jaar uitziet? Hoe gaan we dan met elkaar om? Wat doen inwoners voor elkaar en waar is de gemeente bij nodig? We weten dat we als gemeente beperkte invloed hebben. Het schetsen van ons toekomstbeeld helpt bij het maken van keuzes, bij de vraagstukken waar we wel invloed op hebben. Dit toekomstbeeld helpt daarnaast om in de hectiek van elke dag, ons te blijven richten op de gewenste effecten op lange termijn.

3.1 Papendrecht over 20 jaar

Het gaat goed met onze inwoners. Iedereen doet mee op zijn eigen manier. Dat kan door te werken of door vrijwilligerswerk te doen. Maar ook door van betekenis te zijn voor familie, vrienden of mensen in de buurt. Inwoners voelen zich veilig in Papendrecht, thuis, op school, bij instanties in de buurt en bij de (sport)vereniging. Niemand hoeft onzeker te zijn over het hebben van een dak boven het hoofd. Er zijn voldoende inkomsten om boodschappen te kunnen doen en de huur te betalen. En inwoners hebben de financiële mogelijkheden om te kunnen sporten of cultureel actief te zijn. In Papendrecht biedt het rijke verenigingsleven voldoende kansen en mogelijkheden voor alle Papendrechters om zich te ontwikkelen en te doen waar ze gelukkig van worden.

Kinderen krijgen thuis, op school en in de vrijetijdsumgeving, de mogelijkheden en vaardigheden mee, om zich te ontwikkelen en weerbaar te zijn. Hierdoor hebben zij een goede basis om op eigen kracht mee te doen aan de samenleving en dit aan de volgende generatie door te geven.

Gezonde leefstijl is belangrijk voor iedereen. Over 20 jaar zijn inwoners zich hier meer van bewust. In Papendrecht is te zien en te ervaren dat gezonde keuzes de makkelijke keuzes zijn en dat er steeds minder ongezonde verleidingen zijn. Hierdoor voelen inwoners van Papendrecht zich gezond en fit, mentaal en fysiek. Inwoners hebben een netwerk en doen van jong tot oud, elk op hun eigen manier actief mee aan de samenleving. Ze zijn er voor elkaar en hebben daardoor het gevoel dat hun leven waardevol en van betekenis is. Dat neemt niet weg dat tegenslag bij het leven hoort. Soms zit het fysiek of mentaal niet mee.

Gevoelens van eenzaamheid zijn er wel eens, maar inwoners weten elkaar te vinden wanneer dat nodig is. Papendrechters zijn veerkrachtig en helpen elkaar door moeilijke momenten heen. Met elkaar zijn en maken inwoners, met al hun verschillen, Papendrecht.

Ook over 20 jaar is in sommige situaties meer hulp nodig dan inwoners elkaar kunnen bieden. Dan weten inwoners de weg naar ondersteuning eenvoudig te vinden. Deze ondersteuning is meestal tijdelijk en soms blijvend. Het uitgangspunt bij het geven van ondersteuning is dat inwoners zoveel mogelijk midden in de samenleving blijven staan. Ze hebben een netwerk, kunnen activiteiten blijven doen en blijven van betekenis voor anderen.

Als gemeente werken we goed samen met onze partners in Papendrecht, zowel met professionele partners als met vrijwilligers(organisaties). Dit doen we vanuit wederzijds respect en vertrouwen en op basis van deze visie. We inspireren en stimuleren inwoners om met elkaar aan de samenleving te blijven bouwen. Het vertrouwen tussen overheid en inwoners is gegroeid. We blijven inzetten op de onderliggende oorzaken van grote(re) problemen en we bieden steeds meer groepsgerichte ondersteuning in plaats van individuele ondersteuning. Hierdoor maken we ons steeds minder zorgen over de omvang van de zorgkosten.

3.2 Via drie sporen

Alles wat we als gemeente doen om in de buurt van dit toekomstbeeld te komen, hangt met elkaar samen. We doen dit met partners en inwoners samen. Eén activiteit of project draagt vaak bij aan verschillende ambities. Daarom beschrijven we in het volgende hoofdstuk de weg naar onze ambities via drie sporen.

1. Inwoners vormen de samenleving

2. Voorkomen van problemen

3. Zorgen voor ondersteuning

3.3 Monitoring van de visie

Deze visie is voor de langere termijn. We monitoren onze ambitie via een aantal indicatoren die informatie geven over wat we voor onze inwoners willen bereiken. Aan data voegen we altijd het verhaal erachter toe. Meer informatie over monitoring en de doorlopende leercyclus staat in .

¹ Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid

² Gezondheidsmonitor Jeugd, Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid

³ Veiligheidsmonitor Papendrecht

⁴ Gemeentelijke Duurzaamheidsindex, Onderzoekcentrum Drechtsteden

⁵ Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein

⁶ Kindmonitor, Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid

⁷ Centraal Bureau voor de Statistiek

De lange termijn indicatoren

Meedoen, van betekenis zijn en zich kunnen ontwikkelen:

- % sociale samenhang³
- % inwoners van 19 jaar en ouder dat vrijwilligerswerk doet¹
- % inwoners van 19 jaar en ouder dat mantelzorg geeft¹
- % inwoners van 13 en 15 jaar dat jonge mantelzorger is²
- % inwoners van 19 jaar en ouder dat aangeeft dat hun leven betekenis en doel heeft¹
- % inwoners van 13 en 15 jaar dat zich meestal (zeer) gelukkig voelt²
- % inwoners van 19 jaar en ouder dat zich (zeer) ernstig eenzaam voelt¹
- % inwoners van 13 en 15 jaar dat zich in het afgelopen maand soms tot altijd eenzaam heeft gevoeld²
- % inwoners van 19 jaar en ouder dat geen regie heeft over het eigen leven¹
- % voortijdig schoolverlaters in voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs⁴

Zeker kunnen zijn van basisbehoeftes:

- % inwoners met een maatwerkvoorziening vanuit de Jeugdwet⁷
- % inwoners met een maatwerkvoorziening vanuit de Wmo en Participatiewet⁵
- % inwoners van 19 jaar en ouder dat moeite heeft met rondkomen¹
- % inwoners van 13 en 15 jaar dat bij iemand terecht kan bij een probleem²

Zich veilig voelen:

- % inwoners dat zich vaak onveilig voelt in de eigen buurt³
- % inwoners van 4-12 jaar dat (meestal) niet weerbaar is⁶

Vitaal zijn:

- % inwoners van 19 jaar en ouder met een (zeer) goed ervaren gezondheid¹
- % inwoners van 13 en 15 jaar dat zich na een moeilijke periode meestal weer snel herstelt²
- % inwoners van 0-12 jaar dat elke dag minimaal 1 uur beweegt/sport⁶
- % inwoners van 13 en 15 jaar dat dagelijks minstens 1 uur beweegt²
- % inwoners van 19 jaar en ouder dat voldoet aan de beweegrichtlijn¹

3.4 Minder schrijven, meer doen

De samenlevingsvisie geeft ons richting voor de lange termijn, voor wettelijke taken en niet-wettelijke taken. Zoals eerder in is beschreven, is ook de omgevingsvisie ons kader voor die onderdelen van de samenlevingsvisie die gevolgen hebben voor fysieke aspecten van de samenleving. Dit werkt ook andersom. Daar waar fysieke programma's en plannen een sociale impact hebben, is de samenlevingsvisie daar samen met de omgevingsvisie het kader voor.

Het is onze ambitie om minder te schrijven en ons meer te richten op de uitvoering. Dat betekent dat we van plan zijn geen aparte beleidsnota's meer te ontwikkelen over onderwerpen die al in deze samenlevingsvisie staan. Vanuit deze visie gaan we aan de slag met uitvoeringsplannen. Hierover meer in

Daar waar het nodig is of wettelijk verplicht, stelt de gemeenteraad verordeningen vast die vallen onder deze samenlevingsvisie. Datzelfde geldt voor het college van burgemeester en wethouders als het gaat om beleidsregels, nadere regels en subsidieregels. Daar waar het om fysieke aspecten gaat, landt dit in programma's of plannen onder de omgevingsvisie.

Voor onze regionale samenwerking is deze samenlevingsvisie de basis voor de standpunten die we inbrengen in de regionale besluitvorming.

4.

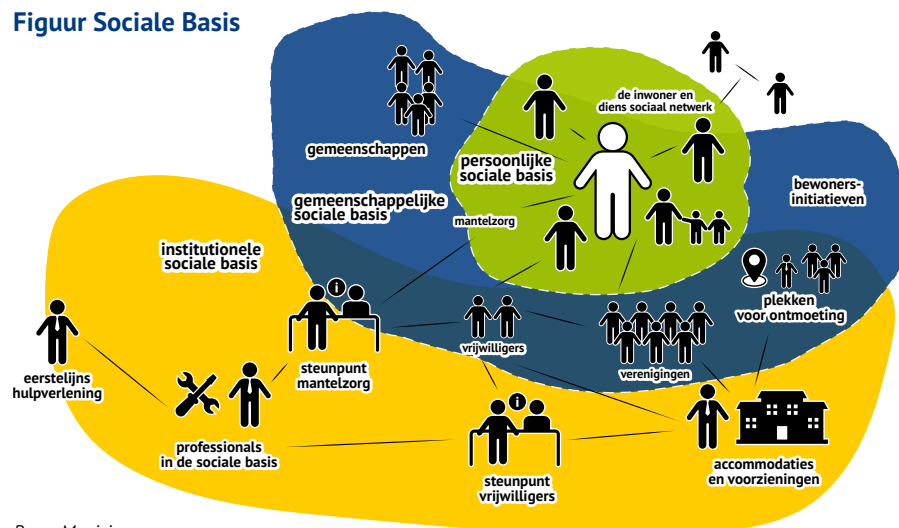
De ontwikkeling richting onze ambitie

Richting het gewenste Papendrecht over 20 jaar, beschrijft dit hoofdstuk hoe we vanuit verschillende thema's hierop gaan ontwikkelen. En wat onze rol en prioriteiten daarbij zijn. Hoe we hier vervolgens concrete acties onder gaan hangen en hoe we door de tijd heen keuzes maken, staat in

4.1 Spoor 1: Inwoners vormen de samenleving

Figuur Sociale Basis

Bron: Movisie

4.1.1 De persoonlijke sociale basis

De persoonlijke sociale basis gaat over de inwoners zelf en hun directe omgeving. Dit is het gedeelte waar we ons als gemeente het minste mee bemoeien. Dit gaat over de inwoner en zijn familie, vrienden en burens. Onze ervaring is dat mensen veel zelf kunnen en dit ook zelf willen, liefst zonder overheidsbemoeienis. Inwoners hebben hier een eigen verantwoordelijkheid in. Zo verwachten we van inwoners die ouder worden, dat ze nadenken over de toekomst en wat ze dan voor woning en eventuele zorg nodig hebben. Net zoals we van ouders verwachten dat ze hun kinderen een goede opvoeding meegeven.

Mensen helpen elkaar vaker dan gedacht. Als gemeente hebben we daar geen volledig inzicht in en dat hoeft ook niet. We gaan uit van het wetenschappelijke inzicht dat mensen een goed gevoel hebben, zich gezonder voelen en minder stress ervaren, als ze iets voor een ander kunnen betekenen. We blijven onze inwoners inspireren en stimuleren om naar elkaar om te kijken en daarmee fijne buurten te creëren en behouden. Dat betekent dat we contact met onze inwoners houden, initiatieven aanmoedigen en waar nodig faciliteren.

Natuurlijk vormen onze inwoners ook netwerken met mensen van buiten de gemeente. Zeker als het gaat om digitale gemeenschappen. Het is goed dat iedereen daarin een eigen keuze kan maken. Voor Papendrecht zelf vinden we het waardevol als inwoners daarnaast ook iets voor de eigen gemeente en de mensen dicht in de buurt betekenen.

Binnen de familie nemen inwoners soms de zorg voor een kind, ouder of partner op zich. Vaak uit liefde en verantwoordelijkheidsgevoel, maar soms ook omdat ze zich verplicht voelen. Deze mantelzorg kan een zware last zijn en een grote impact hebben op hun leven. Zowel op korte als op lange termijn. Als gemeente hebben we mantelzorgers hard nodig, doordat er relatief minder zorgprofessionals beschikbaar zijn komende jaren. Daarom erkennen we de belangrijke rol van mantelzorgers. We waarderen en ondersteunen hen.

Rol gemeente

Als gemeente geven we ruimte aan onze inwoners. We inspireren, stimuleren en faciliteren waar nodig. Op sommige onderdelen zijn we meer ondersteunend, zoals voor mantelzorgers.

Onze prioriteiten zijn:

- Inspireren en stimuleren van inwoners om voor elkaar, hun kinderen en hun ouders van betekenis te zijn.
- Faciliteren van inwonersinitiatieven voor verbinding tussen buurtbewoners.
- Waarderen en ondersteunen van mantelzorgers.

4.1.2 De gemeenschappelijke sociale basis

In de gemeenschappelijke sociale basis zijn inwoners actief als vrijwilliger of onderdeel van een gemeenschap. Dit kan op veel verschillende manieren. Met de burens een moestuin beginnen. Of met anderen een stichting oprichten om met elkaar leuke activiteiten te doen of een maatschappelijke bijdrage te leveren. Papendrecht heeft een rijk verenigingsleven waardoor er voor iedereen wel iets te doen is. Als gemeente doen we wat nodig is om dit te behouden en uit te breiden, als dit professionele hulp en ondersteuning kan voorkomen.

Gemeenschappen

In Papendrecht zijn verschillende gemeenschappen, gebaseerd op geloof, eenzelfde achtergrond of herkomst. Bij deze gemeenschappen zien we een grote betrokkenheid bij het welzijn van onze inwoners. Als gemeente blijven we in verbinding met deze gemeenschappen en delen we informatie om met onze acties op elkaar aan te blijven sluiten. Daarnaast helpen we de gemeenschappen om in verbinding te blijven met maatschappelijke initiatieven en professionele organisaties. Op die manier kunnen inwoners ook binnen hun gemeenschap de informatie vinden over waar, welke ondersteuning te vinden is.

Vrijwilligerswerk

Inwoners zetten zich in als vrijwilliger, omdat ze dat zelf willen en niet omdat het moet. De gemeente kan dit stimuleren en faciliteren. Wij vinden het belangrijk dat inwoners vrijwilligerswerk blijven doen. Daarom blijven we dit waarderen. Vrijwilligers zijn nodig. Voor de leuke activiteiten en voor de hulp die sommige inwoners nodig hebben. Vrijwilligers kunnen dit laagdrempeliger geven dan professionals. Denk daarbij aan vrijwilligers die

zich inzetten als maatje voor een inwoner of ervaringsdeskundigen die lotgenotencontact organiseren of groepsgericht ervaringen delen. De inzet van vrijwilligers op alle leeftijden verbindt mensen. Het geeft ze een gevoel van waarde en helpt gevoelens van eenzaamheid te verminderen.

Komende jaren hebben we een relatief kleine beroepsbevolking. Het is voorstelbaar dat inwoners tussen de 18 en de pensioengerechtigde leeftijd relatief minder tijd gaan hebben voor vrijwilligerswerk door werk, zorg voor kinderen en/of mantelzorg. Gelukkig zijn er voldoende inwoners boven de pensioengerechtigde leeftijd die iets kunnen betekenen. We vragen hen, om hun tijd en levenservaring vrijwillig in te zetten voor anderen. Verder vinden we het belangrijk dat kinderen in een omgeving opgroeien waarin vrijwilligerswerk iets is dat erbij hoort. Iets dat ze zelf uit kunnen proberen, om het daarna ook als volwassene te blijven doen.

Maatschappelijke initiatieven

In Papendrecht zien we de waarde van (vrijwilligers)initiatieven, die als doel hebben om andere inwoners te helpen of een kans te geven mee te doen aan activiteiten. Dit kan gaan om organisaties die zich daar volledig op richten als kerntaak en zonder doel om winst te maken. Het kan ook gaan om verenigingen die vooral bezig zijn met sport of cultuur en aanvullend daarop iets extra's organiseren met maatschappelijke waarde. Dit is iets dat we steeds meer gaan verwachten van deze verenigingen. En het kan gaan om professionele organisaties die een activiteit of project opstarten waarbij ze vooral inwoners als vrijwilliger vragen om andere inwoners te helpen.

We stimuleren en faciliteren deze initiatieven zoveel mogelijk. Aan de ene kant gaat het om initiatieven die voor inwoners laagdrempeliger zijn dan professionele hulpverlening of professioneel georganiseerde activiteiten. Aan de andere kant verminderen we hiermee de vraag naar meer professionele hulpverlening. Voorwaarde voor facilitering is wel dat het initiatief een blijvend resultaat wil bereiken en dat de initiatiefnemer samenwerkt met andere organisaties die met hetzelfde thema en/of voor dezelfde groep inwoners bezig is.

Kunst & Cultuur

Cultuur is belangrijk in Papendrecht. We hebben een goede culturele basis met een breed aanbod. Onder andere muziek, theater, dans en amateurkunst, verzorgd door professionele organisaties, amateurkunstorganisaties en individuele makers. Deze basis willen we behouden, zodat inwoners van jong tot oud cultuur kunnen beleven en er zelf actief mee aan de slag kunnen.

Het belang van cultuur baseren we op drie verschillende waarden:

1. Maatschappelijke waarde: of inwoners cultuur nu actief of passief beleven, door cultuur ontstaat ontmoeting en verbinding, kunnen inwoners hun talenten ontwikkelen en van betekenis zijn. Ook voor inwoners in een kwetsbare positie. We stimuleren culturele organisaties om samen te werken met zorg- en welzijnsorganisaties om kunst en cultuur nog meer in te laten spelen op sociale vraagstukken in de samenleving.
2. Artistieke waarde: kunst en cultuur zet mensen aan het denken over henzelf en over de samenleving. Kunst en cultuur is het collectieve geheugen van de maatschappij. En een manier voor inwoners om zichzelf te ontspannen, ontwikkelen en te ontplooiën.
3. Economische waarde: kunst en cultuur maken onze gemeente levendig en aantrekkelijk. Voor inwoners en bezoekers.

Sport en bewegen

Papendrecht heeft veel verschillende sportverenigingen en ook daar zijn veel vrijwilligers actief. Sport en beweging is belangrijk als onderdeel van een gezonde leefstijl. Het draagt bij aan het voorkomen of verminderen van zorgkosten. Inwoners die lid worden van een sportvereniging krijgen daar meteen een netwerk bij. Veel ontmoetingen en activiteiten dragen bij aan een gelukkig en gezond leven. De sportvereniging is daarnaast de plek waar kinderen en jongeren (maar ook volwassenen) op een speelse manier leren omgaan met tegenslagen, leren doorzetten en leren samenwerken. Vaardigheden die iedereen nodig heeft om een fijn leven op te kunnen bouwen.

We faciliteren Papendrechtse sportverenigingen zodat er voldoende mogelijkheden zijn om in Papendrecht te sporten via een vereniging. Door de combinatie met commerciële sportaanbieders en een openbare omgeving die uitnodigt tot bewegen, hebben we een mooi aanbod van sporten en bewegen in Papendrecht. Voor sporten die Papendrecht niet biedt, kunnen inwoners terecht bij omliggende gemeentes. Aan de sportverenigingen vragen wij om zich open te stellen voor doelgroepen die de weg naar sport niet zo makkelijk vinden en daarbij samen te werken met de professionele organisaties. Daarnaast vragen we hen om hun kantines open te stellen voor andere maatschappelijke organisaties die zelf geen vaste ruimte hebben.

Andere initiatieven en evenementen

Buiten de indeling sport, cultuur en maatschappelijke initiatieven, zijn er genoeg andere initiatieven van groepen inwoners. Dat kan gaan om speeltuinverenigingen, scouting of andere (eenmalige) evenementen of maatschappelijke activiteiten. We faciliteren dit zo mogelijk, omdat we daarmee bijdragen aan voldoende activiteiten voor al onze inwoners. Niet elke activiteit is voor iedereen, maar er zijn wel activiteiten voor iedereen.

Rol gemeente

Onze rol in de gemeenschappelijke sociale basis is vooral stimuleren en faciliteren. Faciliteren kan gaan om het beschikbaar stellen van voorzieningen, delen van kennis, geven van informatie en het verbinden van verschillende initiatieven en organisaties. Faciliteren kan ook via het geven van subsidies. We verwachten van organisaties dat ze zich bewust zijn van de aanvullende aard van een subsidie. Ze zijn eerst zelf en blijvend aan zet om andere financieringsbronnen te vinden. We zijn een middelgrote gemeente en hebben beperkte middelen. Dat betekent dat er een grens is aan hoeveel initiatieven we financieel kunnen faciliteren. Met het vaststellen van subsidieplafonds en duidelijke subsidieregelingen geven we aan waar organisaties subsidie voor kunnen aanvragen, onder welke voorwaarden en hoe we keuzes maken als we het plafond bereiken. Een andere manier van faciliteren, is zorgen dat onze gemeentelijke regels niet belemmerend zijn voor het goede werk dat vrijwilligers(organisaties) doen.

Onze prioriteiten zijn:

- Vrijwilligerswerk waarderen.
- Vrijwilligerswerk vooral stimuleren onder jongeren en senioren.
- Faciliteren van maatschappelijke initiatieven en vrijwilligersorganisaties door:
 - Deze organisaties en professionele organisaties bij elkaar te brengen, informatie en kennis te (laten) delen.
 - Aanvullende subsidie te verlenen aan organisaties en initiatieven die uitvoering geven aan de samenlevingsvisie en hiervoor heldere subsidieregelingen op te stellen.
 - Belemmeringen weg te nemen en bureaucratie te verminderen.
- Faciliteren van verenigingen, zodat er voldoende aanbod is aan cultuur, sport en bewegen.

4.1.3. De professionele sociale basis

Sociale basis infrastructuur

In Papendrecht zorgen we samen met onze partners voor de belangrijkste voorzieningen die onze inwoners nodig hebben. Deze voorzieningen zijn voor iedereen (van een bepaalde leeftijd) toegankelijk. Het gaat dan om kinderopvangvoorzieningen, scholen, een bibliotheek en een theater. Daarnaast gaat het om openbare gezondheidszorg en jeugdgezondheidszorg. En om fysieke ontmoetingsplekken, buiten in parken en op pleinen en binnen in bijvoorbeeld de bibliotheek. Ook eerstelijns medische zorg (huisartsen, fysiotherapeuten, diëtisten en wijkverpleegkundigen) horen bij belangrijke voorzieningen in de buurt van onze inwoners. Bij een aantal van deze voorzieningen heeft de gemeente geen wettelijke rol (bijvoorbeeld eerstelijns medische zorg en kinderopvang). We zien wel het belang van deze voorzieningen en voeren daarover gesprekken met deze organisaties, die we ook als partner zien.

In _____ vertelden we al dat voor alles wat met de openbare buitenruimte en vastgoed te maken heeft, onze ambities en prioriteiten in de omgevingsvisie staan. Het gaat dan onder andere om ontmoetingsplekken, sportvastgoed, cultuurhuisvesting en onderwijslocaties.

Professionals in de Sociale Basis

Als gemeente zijn we fysiek in de buurt aanwezig, zichtbaar voor onze inwoners. Om de gemeenschappelijke basis te stimuleren en te faciliteren. Bijvoorbeeld door het mogelijk maken van ontmoetingen. En om inwoners dichtbij en laagdrempelig te helpen waar dat nodig is. Dit doen we samen met verschillende partners. Dat kan gaan om medewerkers van de gemeente (zoals jongerenwerkers en boa's) en om professionals, via gefinancierde opdrachten van de gemeente. Denk bij dat laatste aan buurtwerkers, buurtsportcoaches, wijk-GGD, sociaal raadslieden en de medewerkers van het consultatiebureau. Het gaat ook om professionals die niet met een opdracht van de gemeente werken, onder andere de wijkagenten, de woningbouwvereniging, scholen en eerstelijns medische zorg. Met hen werken we samen vanuit gezamenlijke opgaven.

We zijn om verschillende redenen aanwezig in de buurt. We zijn aanspreekbaar voor inwoners die ideeën of vragen hebben en faciliteren hen waar nodig en mogelijk. We willen daarnaast zelf zien hoe het gaat met de inwoners. Door meer in contact te komen met hen, naar hen te luisteren en een wederzijdse vertrouwensband op te bouwen, kunnen we sneller herkennen op welke plekken extra of andere inzet nodig is om inwoners in een kwetsbare positie te helpen. Toegankelijk, laagdrempelig en in de buurt. Dat is voor ons belangrijk.

Een andere reden om in de buurt te zijn, is het herkennen van signalen van onveiligheid en ondermijning. Dat kan beginnen bij ruzies tussen inwoners in een bepaalde buurt. Of bij gedrag van een inwoner dat andere inwoners niet begrijpen. Het kan ook gaan om overlast door geluid, drugs of samenscholingen. We willen inwoners helpen hier samen uit te komen. Als hen dat niet lukt, grijpen we in. Zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig. In het uiterste geval handhaven we.

De ondersteuning die we bieden aan mantelzorgers en vrijwilligers (zie en) is onderdeel van de professionele sociale basis. De professionals letten goed op wat mantelzorgers en vrijwilligers aankunnen. Door de tijd heen kan dat verschillen. Dat kan dan gevolgen hebben voor de inzet van gemeente en professionals.

Inwoners opzoeken en samenwerken met onze partners in de buurt is belangrijk voor een goede sociale basis voor al onze inwoners. Dat gaat ook over de samenwerking met het Papendrechts bedrijfsleven. Ondernemers zorgen voor werkgelegenheid voor onze inwoners. Daarnaast ondersteunen zij verenigingen via sponsoring en starten ze zelf maatschappelijke initiatieven op. Tot slot blijven we samen met ondernemers en het onderwijs zorgen voor een goede aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.

Ingang tot hulpverlening

Inwoners die hulp nodig hebben, ervaren vaak een drempel om bij een professionele organisatie binnen te stappen. Dat kan met wantrouwen, angst of schaamte te maken hebben. Aan de ene kant willen we niet te snel hulp geven, omdat inwoners vaak meer zelf kunnen dan ze denken. Aan de andere kant willen we dat hulp snel en laagdrempelig te vinden is voor inwoners die dat nodig hebben.

In Papendrecht is er één vast, centraal punt waar inwoners altijd met hun vragen terecht kunnen, namelijk het sociaal team. Ook medewerkers van de regionale sociale dienst zitten in dit team. Daarnaast willen we dat inwoners op de plekken waar zij vaak komen, aan professionals of vrijwilligers hun eerste vragen kunnen stellen. Denk aan plekken als scholen en integrale kindcentra, huisartsen,

de bibliotheek of de kerk. We zorgen dat daar de kennis aanwezig is om inwoners op weg te helpen en naar de juiste plek te helpen voor hulpverlening. Daarnaast werken medewerkers van het sociaal team regelmatig op verschillende vindplekken in de buurt van inwoners. Daardoor kunnen inwoners (eerste) gesprekken op een meer vertrouwde plek voeren. Denk aan schoolmaatschappelijk werkers op scholen of sociaal raadslieden in de bibliotheek.

Rol gemeente

Als gemeente hebben we een belangrijke rol in de professionele basis. Hier zijn we aanwezig om de persoonlijke en gemeenschappelijke sociale basis te stimuleren en faciliteren. We signaleren en verwijzen. Waar mogelijk helpen we inwoners direct en laagdrempelig. Daar zit ook een uitvoerende rol in, die we samen met onze partners oppakken. Tot slot hebben we een regierol om te zorgen voor een doelmatige en doeltreffende samenwerking tussen alle organisaties, op basis onze samenlevingsvisie.

Onze prioriteiten zijn:

- Zorgen voor sociale voorzieningen en activiteiten in de buurt (ook via omgevingsvisie), die vindbaar, laagdrempelig en toegankelijk zijn voor alle inwoners.
- Met onze partners bij inwoners in de buurt zijn: aanspreekbaar zijn, signaleren, faciliteren en waar nodig de weg wijzen naar hulpverlening.
- Regie op de samenwerking tussen gemeente en partners. En tussen partners onderling.

4.2 Spoor 2: Voorkomen van problemen

Het is onze ambitie dat steeds meer inwoners zelf kunnen voorzien in hun basisbehoeftes, een netwerk hebben, mee kunnen doen aan activiteiten en de mogelijkheden hebben om gezonde keuzes te maken. Met deze visie maken we bewuster en gerichtere keuzes in onze inzet. Ons doel is te investeren in de inwoners en situaties, waarbij we

verwachten dat dit op de lange termijn problemen gaat voorkomen. Dat betekent investeren in oplossingen voor kernproblemen.

We zoeken doorlopend op basis van data, wetenschappelijke inzichten, ervaringen en gesprekken naar aanleidingen en onderliggende oorzaken van problemen. Wat zit achter problemen als gevoelens van eenzaamheid, onveilig voelen, niet mee kunnen doen of zich niet vitaal voelen? Het doel van onze acties is om een blijvend effect te bereiken en daarmee lagere (zorg)kosten op de lange duur. Onze inzet kan door de tijd wisselen. Bij de acties die we willen ondernemen, stellen we de vraag: lossen we een symptoom op of de onderliggende oorzaak? Soms is inzet op allebei nodig. We kiezen ervoor om gerichte keuzes te maken door de jaren heen. Dat betekent projectmatig aan de slag met specifieke groepen inwoners, specifieke buurten of specifieke situaties.

Naast een veranderende inzet door de tijd heen, zien we een aantal kernproblemen die blijvende aandacht nodig hebben. Deze beschreven we in [hoofdstuk 3](#). Hieronder staat hoe we hiermee aan de slag gaan.

4.2.1 Iedereen doet mee

Voor iedereen is het belangrijk om gezien te worden, erbij te horen en van betekenis te zijn. Mee kunnen doen en ervaren dat men erbij hoort, voorkomt veel problemen. Een inclusieve omgeving helpt onze inwoners om zich veilig, gerespecteerd en gewaardeerd te voelen om wie ze zijn. Iedereen heeft hierdoor de kans om zich te ontwikkelen, een netwerk te bouwen en datgene te doen dat energie geeft. Gevoelens van eenzaamheid komen hierdoor minder voor. Meerdere inwoners ondervinden door lichamelijke beperkingen, belemmeringen om mee te kunnen doen. In de omgevingsvisie staan onze prioriteiten over het inrichten van de openbare ruimte en het toegankelijk maken van gebouwen. In deze visie gaan we in op andere belemmeringen.

Laag inkomen

Inwoners van alle leeftijden met een laag inkomen hebben vaak minder toegang tot activiteiten die geld kosten, zoals sport en cultuur. Kinderen en jongeren die in armoede opgroeien, merken dat het soms niet mogelijk is om mee te doen aan schoolactiviteiten of om alle spullen te kopen die nodig zijn voor school. Inwoners die na een lange begeleiding van onze sociale dienst weer gaan solliciteren, hebben niet altijd de middelen om naar de kapper te gaan of een nette set kleding te kopen. Wij zorgen voor een minimabeleid dat deze belemmeringen zoveel mogelijk wegneemt. Daarnaast zorgen we dat inwoners snel kunnen vinden waar ze recht op hebben en dat ze dat zo eenvoudig mogelijk kunnen aanvragen. Tot slot vragen we onze partners rekening te houden met inwoners met een kleinere beurs.

Met een beperking overal kunnen komen en kunnen sporten of bewegen

Inwoners met een beperking, kunnen regelmatig niet overal even eenvoudig komen. We faciliteren deze inwoners via doelgroepenvervoer en vrijwilligersinitiatieven op vervoer. Ook ondersteunen we via de Wet maatschappelijke ondersteuning met bijvoorbeeld het gebruik van een scootmobiel. Op deze manier kunnen ook deze inwoners op de plekken komen die voor hen belangrijk zijn. Hierdoor mee kunnen doen aan activiteiten of bij een huisarts langs kunnen gaan, zijn beide even belangrijk.

Het is belangrijk dat iedereen kan sporten of bewegen. Mensen die een beperking ervaren, sporten en bewegen minder dan mensen zonder beperking. Juist bij deze groep is de gezondheidswinst groter door te gaan sporten of bewegen. Dit leidt tot minder zorgkosten en minder gevoelens van eenzaamheid. Met een beperking is het lastiger een sportclub te vinden waar dit kan. Hiervoor werken we samen in de regio, zodat we deze inwoners in contact kunnen brengen met een uitgebreid aanbod. En met informatie over het vinden van de juiste hulpmiddelen voor het sporten.

Diversiteit

Het gaat niet altijd om belemmeringen die op te lossen zijn door ergens geld in te steken of iets te regelen. Het is belangrijk dat iedereen in Papendrecht kan integreren en geaccepteerd wordt, ongeacht afkomst, uiterlijk, gender, religie, culturele identiteit of seksuele oriëntatie. Op het moment dat een inwoner of een groep inwoners het gevoel heeft dat ze niet geaccepteerd wordt en daarmee niet zichzelf kan zijn, belemmert dat de mogelijkheid om mee te doen. Daarnaast heeft het een groot effect op hun gevoel van veiligheid. Omdat dit wederzijds om gedrag en houding gaat, is dit niet eenvoudig te beïnvloeden. Als gemeente staan wij voor acceptatie van iedereen en dat stralen we uit. Hier hebben we aandacht voor binnen onze eigen organisatie. We vragen onze partners hier ook voor te staan en dit te verwerken in het dagelijkse werk. Veel koepelorganisaties hebben hier handvatten voor, een voorbeeld zijn de codes diversiteit en inclusie binnen de culturele sector. Hier maken we met onze partners gebruik van. In onze uitvoeringsplannen werken we uit hoe we hier mee aan de slag gaan.

Samen

Om goede keuzes te maken in onze inzet, is het belangrijk het gesprek te voeren met verschillende groepen inwoners die zich mogelijk belemmerd en/of niet geaccepteerd voelen. De kracht van onze uiteindelijke acties is groter wanneer we die samen met deze groepen bedenken en regelmatig evalueren. We nodigen onze gemeenschappen uit om meer contact met elkaar te hebben en samen te werken en stimuleren dat als gemeente. We betrekken naast de inwoners ook de partners in Papendrecht, omdat het er uiteindelijk om gaat dat iedereen

zich welkom voelt bij de verschillende organisaties. Dat betekent dat we iedereen nodig hebben om mee te denken over de juiste inzet en houding.

Rol gemeente

Als gemeente hebben we op deze onderwerpen een voorbeeldrol en een stimulerende rol richting andere organisaties. Ook hebben we als gemeente een wettelijke taak om integratie te bevorderen binnen het onderwijs en vanuit de Wet Inburgering. We hebben een ondersteunende rol als het gaat om ons minimabeleid. Tot slot hebben we een regierol om organisaties te verbinden en te laten samenwerken. Dit vanuit deze visie en de uitvoering van het Europese Verdrag voor mensen met een beperking.

Onze prioriteiten zijn:

- Zorgen dat iedereen mee kan doen (ongeacht inkomen, beperking of andere verschillen).
- Als Gemeente Papendrecht een inclusieve organisatie zijn.
- Partners stimuleren om integratie te bevorderen en inclusief te denken en te handelen. Onder andere via voorwaarden aan subsidies en bij opdrachten.

4.2.2 Werken aan vaardigheden

De meeste vaardigheden die in het leven nodig zijn, leren mensen thuis, in de directe omgeving, op school of op het werk. Sociale media en kunstmatige intelligentie (AI) geven de digitaal vaardige inwoners daarnaast veel mogelijkheden om zichzelf vaardigheden aan te leren en kennis te krijgen. Ons uitgangspunt is dat kinderen van jongs af aan voldoende handvatten meekrijgen om een leven lang te blijven leren, de mogelijkheden hiervoor te vinden en aan te boren.

Over welke vaardigheden hebben we het in ieder geval?

1. Basisvaardigheden: taalvaardigheden en gecijferdheid, wat essentieel is voor dagelijkse taken en communicatie. Digitale vaardigheden vallen hier ook onder.
2. Gezondheidsvaardigheden: kennis en vaardigheden om gezondheidsinformatie te begrijpen en te gebruiken voor een gezonde levensstijl.
3. Weerbaarheidsvaardigheden: om kunnen gaan met stress en tegenslagen, met daarbij de mogelijkheid om zich aan te kunnen passen aan veranderingen.
4. Sociale vaardigheden: vaardigheden om doeltreffend te communiceren, samen te werken en relaties op te bouwen met anderen.
5. Institutionele vaardigheden: kennis en vaardigheden om goed de weg te vinden bij maatschappelijke en overheidsinstellingen.
6. Opvoedvaardigheden: vaardigheden en kennis om kinderen op te voeden en te ondersteunen in hun ontwikkeling.
7. Financiële vaardigheden: financiële informatie kunnen begrijpen en beheren, zoals budgetteren en sparen.
8. Veiligheidsvaardigheden: vaardigheden om onveilige situaties te herkennen en te vermijden. Het herkennen van (zorg)fraude en misbruik, en het nemen van maatregelen om zichzelf te beschermen tegen bedrog en uitbuiting. Ook het kunnen herkennen van signalen van ondermijnende criminaliteit horen hierbij.

Niet iedereen krijgt deze vaardigheden (voldoende) mee in de eigen situatie. Ook kan iets in het leven van een inwoner gebeuren waardoor behoefte is aan een vaardigheid die deze inwoner zich nog niet eigen heeft gemaakt. Onze inzet gaat naar die groepen inwoners, die hier ondersteuning bij nodig hebben. Wanneer we verwachten dat we als gemeente invloed hebben en het verschil kunnen maken, gaan we aan de slag. Samen met onze partners, op de manier die het beste past bij de groep die we willen bereiken.

De hoeveelheid inzet op het aantal en soort vaardigheden en de keuze welke groep inwoners we hierin ondersteunen, kan wisselen door de tijd. Het is afhankelijk van of we verwachten, dat onze inzet leidt tot het voorkomen of verminderen van een vraag naar individuele professionele ondersteuning. Is het doel van de inzet vooral bewustwording en informeren, dan kan de inzet beperkt blijven tot bewustwordings- en/of voorlichtingscampagnes. Waarbij we aansluiten bij landelijke campagnes over gezondheidsrisico's en eenzaamheid.

Waar inzet door de tijd heen kan wisselen, zien we ook een aantal groepen inwoners die blijvend onze aandacht nodig hebben. Dit om voldoende vaardigheden en kennis mee te krijgen om problemen te voorkomen of om daar zelf mee om te kunnen gaan.

1. Kinderen die verschillende vaardigheden onvoldoende thuis meekrijgen, doordat ze in een gezin opgroeien van één van onderstaande groepen, krijgen extra hulp om zich meerdere vaardigheden toch eigen te maken. Dit doen we zoveel mogelijk in samenwerking en in afstemming met de ouders. Deze inzet heeft als doel de cirkel van intergenerationele problematiek te doorbreken.
2. Ouders die zelf bepaalde vaardigheden onvoldoende hebben, onder hoge stress staan, op of onder de armoedegrens leven of een psychische beperking hebben, ondersteunen we en leren we waar mogelijk vaardigheden. Dit start op het moment dat inwoners zwanger willen worden. Hiermee willen we de cirkel van intergenerationele problematiek doorbreken.
3. Volwassenen die leven op of onder de armoedegrens. Hen geven we vaardigheden mee om boven de armoedegrens uit te komen. Als dat (nog) niet mogelijk is, leren we hen zo goed mogelijk omgaan met de stress en belemmeringen die armoede met zich meebrengt.
4. Statushouders helpen we integreren door hen informatie te geven en meerdere soorten vaardigheden aan te leren. Het gaat om taalvaardigheden, financiële en digitale vaardigheden en vaardigheden om te weten hoe ze in Nederland om kunnen gaan met professionele instanties en gezondheidsinstellingen. Daarnaast brengen we hen vaardigheden bij om de Nederlandse cultuur te

begrijpen en zich daartoe te verhouden.

5. Volwassenen die onvoldoende vaardig zijn met taal en cijfers en/of onvoldoende digitale vaardigheden hebben, helpen we om daarin vaardiger te worden.

Rol gemeente

Wij hebben een uitvoerende rol. Onder andere door onze wettelijke taken op onderwijsachterstanden, de Jeugdwet, de Participatiewet en de Wet Inburgering. Voor veel van deze taken geven we opdrachten aan onze partners of hebben we gezamenlijke opgaven met hen. Veel verschillende organisaties, professionals en vrijwilligers dragen bij aan vaardigheden van inwoners. Als gemeente hebben we de rol om hierop de regie te voeren en organisaties te verbinden.

Onze prioriteiten zijn:

- Gerichte keuzes voor een blijvend effect: het voorkomen van problemen en het vaardiger maken van inwoners om zelf met problemen om te kunnen gaan.
- Invetten op kinderen, ouders, inwoners die op of onder de armoedegrens leven, statushouders en inwoners die onvoldoende taal- of digitaal vaardig zijn.
- De cirkel van intergenerationele problematiek doorbreken.

4.2.3 Gezonde keuzes makkelijker maken

Gezondheidsklachten veroorzaken veel andere problemen. Waaronder belemmeringen ervaren om mee te kunnen doen, niet meer kunnen werken, hogere zorgkosten en niet dat kunnen doen wat energie geeft.

Gezondheidsklachten hebben heel veel verschillende oorzaken. Niet alles is te voorkomen, zeker niet door de gemeente. Mensen worden geboren met een beperking, of krijgen een ongeluk met blijvende gevolgen. Bij het ouder worden hoort ook dat het lichamelijk vaak

minder makkelijk gaat. Daarnaast weten we dat inkomensverschillen, onvoldoende inkomen of geen dak boven het hoofd, tot grotere gezondheidsverschillen leidt. Met minder inkomen zijn vaak minder gezonde keuzes mogelijk en is er minder geld om te kunnen sporten of om de juiste medicatie te kunnen betalen.

Waar hebben we wel enige invloed op? Op het makkelijker maken van gezonde keuzes en het vermijden van ongezonde keuzes. Dit is niet eenvoudig en hier is een lange adem voor nodig. We zetten in op een gezonde leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en we willen samenwerken met de detailhandel en de horeca om gezonde keuzes te stimuleren. Onze basis hiervoor staat in de omgevingsvisie. Ook werken we samen met onze partners met als doel om samen ongezonde verleiding te verminderen en gezonde keuzes eenvoudiger te maken. Onderwerpen zijn bijvoorbeeld: de hoeveelheid schermgebruik per dag, vooral door kinderen en jongeren, het stimuleren tot meer bewegen, gezonder eten, meer water drinken en beter slapen. Dit alles het liefste in een nicotinevrije omgeving. Aandacht voor het voorkomen van verslavingen hoort hier ook bij.

We maken bewuste keuzes in onze inzet, omdat we willen dat onze inzet opweegt tegen het effect dat we kunnen realiseren. De ene keer gaat het om bewustwordingscampagnes om informatie te delen die helpt in het maken van gezonde keuzes. Op het andere moment richten we ons op doelgroepen of situaties. Bijvoorbeeld op inwoners waarbij een groter risico aanwezig is op gezondheidsklachten of het erger worden hiervan. Denk aan inwoners op hogere leeftijd en kinderen met overgewicht. We onderzoeken wat voor hen werkt en brengen (bewustwording voor) gezonde keuzes dichterbij.

We werken samen met onze partners in het onderwijs, sportverenigingen en de Gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD) en vragen hen om gezonde keuzes aan te bieden. Bestaande voorbeelden hiervan zijn de gezonde sport- of schoolkantine, waarbij naast ongezonde keuzes, ook steeds meer gezonde keuzes worden aangeboden. Maar denk ook aan afspraken over niet roken op de sportclub en controleren op de naleving van NIX18 in kantines. Van onze partners verwachten we daarnaast dat ze begrijpelijke informatie geven aan inwoners over zorg en gezondheid. Dat kan namelijk best ingewikkeld zijn en niet iedereen heeft voldoende taal- en gezondheidsvaardigheden om alles direct te begrijpen.

Rol gemeente

Als gemeente hebben we een inspirerende en stimulerende rol richting onze inwoners en partners. We hebben een regierol als het gaat om het verbinden van het sociaal domein en eerstelijns medische voorzieningen. Samen met hen werken we aan het eenvoudiger maken van gezonde keuzes.

Onze prioriteiten zijn:

- Gezonde keuzes eenvoudiger maken en ongezonde verleiding verminderen.
- Investeren in groepen inwoners met een groter risico op gezondheidsklachten.
- Intensievere samenwerking tussen sociaal en medisch domein.

4.3 Spoor 3: Zorgen voor ondersteuning

Vanuit meerdere wetten hebben we als gemeente de taak om inwoners te ondersteunen op verschillende terreinen. Deze paragraaf gaat over de ondersteuning die we bieden aan inwoners die dit nodig hebben. Dit kan kort of lang zijn. En van lichte tot zwaardere hulpverlening. Ons uitgangspunt is dat inwoners eigen regie en verantwoordelijkheid nemen over hun leven en over ondersteuning die ze nodig hebben. Daarbij willen we dat ze waar mogelijk gebruikmaken van hun eigen netwerk. We weten ook dat er een grens is aan wat inwoners zelf kunnen. Niet alle inwoners zijn in staat afwegingen (altijd) volledig zelfstandig te maken. En niet alle inwoners hebben altijd een netwerk dat hen kan helpen. Dat betekent dat niet elke inwoner volledig de eigen regie kan hebben. In onze dienstverlening houden we hier rekening mee, door scherp te zijn op deze situaties en stresssensitief te werken.

Bij het aanbieden van ondersteuning, zorgen we dat 'onderdeel zijn van de samenleving' blijvende aandacht krijgt. Het leven van inwoners bestaat niet alleen uit gesprekken met professionele hulpverleners. Het is nodig dat inwoners mee kunnen blijven doen aan activiteiten, dat ze een netwerk bouwen en houden, dingen doen waar ze gelukkig van worden en die betekenis geven aan hun leven. Dat maakt dat ze zich ook kunnen ontspannen en toekomstperspectief hebben.

Bij het geven van ondersteuning lopen we aan tegen een lastige keuze. Een spanningsveld tussen niet te snel te veel hulp willen geven, tegenover op tijd de juiste professionele hulpverlening bieden waar dat wel nodig is. De afweging hiervan vindt plaats in de uitvoering en vraagt de komende jaren om steeds met elkaar te evalueren: maken we de goede afwegingen? Juist om de professionele hulpverlening beschikbaar en betaalbaar te houden, is het noodzakelijk dat we deze op verschillende vlakken en voor verschillende inwoners afbouwen. Het is mogelijk dat we meer inzetten op groepsgerichte voorzieningen of dat we inwoners dit meer zelf laten oplossen met hun eigen netwerk. Dit is afhankelijk van de situatie, de vaardigheden die de inwoners hebben en de mogelijkheden van het netwerk. Door dit spanningsveld en het

Onze richtlijnen bij het bieden van ondersteuning

- Professionele hulp is geen vanzelfsprekend onderdeel van het 'gewone' leven. Daarmee bedoelen we dat als een inwoner iets zelf kan oplossen of met behulp van een netwerk, dat professionele hulp dan niet nodig is. Voor inwoners die de hulp wel nodig hebben, zorgen we dat we dit aan kunnen bieden. Met als doel het moment te bereiken dat de inwoner (weer) zonder die professionele hulp kan.
- Waar mogelijk bouwen we professionele hulpverlening af. Dit doen we door meer met groepsactiviteiten te werken, in de buurt van onze inwoners. We gebruiken de kracht van het verbinden van inwoners en gaan daarmee de individualisering tegen.
- We maken meer gebruik van de kracht van de sociale basis in combinatie met professionele hulpverlening (vrijwilligersorganisaties, individuele vrijwilligers, ervaringsdeskundigen, maatjes en eigen netwerk). Hierdoor zorgen we voor een goede basis die er ook is als de hulpverlening klaar is.
- Professionals en inwoners denken samen vanuit mogelijkheden, zoekend naar de beste, haalbare oplossing voor een blijvend effect. Enkelvoudige vragen maken we niet moeilijker en handelen we snel af. Bij complexe situaties of problemen kijken we naar de inwoner en de omgeving daaromheen, dus naar het geheel en out of the box waar dat nodig is.

betaalbaarheidsvraagstuk volgen we bij het geven van ondersteuning onderstaande richtlijnen.

Rol gemeente

Onze rol is vooral uitvoerend, zelf of via opdrachten die we geven aan professionele organisaties in het sociaal domein. Daarnaast voeren we regie op de samenwerking vanuit deze samenlevingsvisie. We voeren meerdere wetten uit via deze thema's en bepalen als gemeente hoe we omgaan met de beleidsvrijheid die we hierbij hebben. Op sommige vlakken zijn we sterk afhankelijk van rijksbeleid, zoals over de vraag wat 'voldoende inkomen' is. Of werken we samen met organisaties die onze inwoners helpen met een andere financieringsstroom, zoals UWV en zorginstellingen.

4.3.1 Armoede

Armoede kan leiden tot problemen die te maken hebben met mee kunnen doen, gezond worden en blijven, stress, andere psychische klachten, schulden en eenzaamheid. Hierdoor ontstaat een ongelijkheid tussen inwoners in armoede en inwoners met een hoger inkomen. Armoede kan iets tijdelijks maar ook iets blijvends zijn, dat van generatie op generatie wordt doorgegeven. Hierdoor wordt kansenongelijkheid doorgegeven aan de volgende generatie.

In armoede leven, betekent te weinig geld overhouden voor basisbehoeften, na het betalen van de vaste lasten (wonen, energie, zorg). Het gaat niet alleen om inwoners met een uitkering. Het gaat ook om inwoners met werk die net op of boven de armoedegrens zitten in combinatie met het hebben van weinig spaargeld. Inwoners met een relatief hoger inkomen kunnen net zo goed in armoede leven, door het hebben van flinke schulden. Door deze situatie ervaren inwoners meer stress en is het lastiger om de situatie te overzien en goede besluiten te nemen, ook op andere onderwerpen dan geld.

Om inwoners te helpen, maken we gebruik van professionals van de sociale dienst en van verschillende maatschappelijke initiatieven. Zij helpen inwoners met omgaan met schulden of ondersteunen als de nood hoog is. Daarnaast zorgen we voor inzet van ons sociaal team om

inwoners te helpen gebruik te maken van de regelingen waar ze recht op hebben en de juridische ingewikkeldheden die daar vaak bij komen kijken.

Het liefst zijn we er vroeg bij om grotere problemen te voorkomen. Dat betekent dat we op tijd signaleren of bij een inwoner een problematische situatie ontstaat, door onze afspraken met primaire schuldeisers. Aan de andere kant werken we aan toegankelijkheid van onze professionele hulpverlening, zodat inwoners zelf op tijd om hulp kunnen en durven vragen.

Onze prioriteiten zijn:

- De verschillende regelingen en mogelijkheden voor inwoners, begrijpelijker en toegankelijker maken en zoveel mogelijk aan laten sluiten op de situatie van de inwoner.
- Er op tijd bij zijn en bepalen of en welke hulp nodig is.
- Inwoners ondersteunen om te komen tot een financieel stabiel leven en het behouden daarvan.

4.3.2 Van werk tot dagbesteding

Als gemeente willen we dat onze inwoners hun dagen zinvol in kunnen vullen. Dit zorgt voor ritme, mogelijkheden om vaardigheden te ontwikkelen, zich gezonder voelen, voor contacten en het gevoel van betekenis te zijn. Een zinvolle invulling gaat om (begeleid) werk, vrijwilligerswerk of dagbesteding.

Voor inwoners die de pensioengerechtigde leeftijd nog niet bereikt hebben, is ons uitgangspunt dat iedereen die wil werken, dat ook doet en dat er minder afhankelijkheid is. Werk zorgt voor belangrijke basisbehoeftes: het zeker zijn van inkomsten, voor een gevoel van ertoe doen en het opbouwen van contacten. Hiervoor is het afmaken van school belangrijk, een goede aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt en ondersteuning bij het vinden van werk. We zetten daarbij instrumenten vanuit de participatiewet in om te zorgen dat werken loont.

Is werken (nog) niet mogelijk, dan kijken we naar wat wel mogelijk is om een zinvolle daginvulling te hebben. Kunnen we inwoners helpen om op te bouwen naar werk, dan zien we dat het liefste. Er zijn situaties denkbaar dat dit nooit of voor langere tijd niet haalbaar is. Dat kan verschillende oorzaken hebben. Vaak heeft dit met gezondheidsproblemen te maken (aangeboren of niet aangeboren, mentaal en/of fysiek) en/of met problemen op andere vlakken in het leven, waardoor er (nog) geen ruimte is om de stap naar werk te zetten. Inwoners boven de pensioengerechtigde leeftijd hoeven niet (meer) te werken en kunnen wel gezondheidsproblemen hebben, zoals dementie, waardoor aangepaste of specifieke dagbesteding nodig is. We zorgen (samen met de initiatieven van de gemeenschappelijke sociale basis) voor plekken waar inwoners een zinvolle dagbesteding kunnen beleven en anderen kunnen ontmoeten.

Onze prioriteiten zijn:

- We gaan uit van de mogelijkheden en behoeftes van de inwoner. Met als uitgangspunt dat inwoners binnen de beroepsbevolking kan werken als zij dat willen en dat minder inwoners afhankelijk zijn van een uitkering.
- We zorgen voor voldoende aanbod voor een zinvolle daginvulling voor onze inwoners en werken daarvoor samen met maatschappelijke initiatieven en vrijwilligers.

4.3.3 Jeugd & Onderwijs

Voor jeugd en jongeren in Papendrecht willen we dat zij voldoende kansen krijgen om zich te ontwikkelen tot volwassenen die zich goed redden in de samenleving (bijzondere omstandigheden daargelaten). Welke vaardigheden we kinderen en ouders mee kunnen geven om te zorgen dat ze hier klaar voor zijn, beschreven we in . In deze paragraaf gaat het om de ondersteuning die we bieden aan kinderen omdat er problemen zijn.

Hoe eerder we problemen signaleren, hoe sneller we grotere problemen en zwaardere ondersteuning kunnen voorkomen. Dat betekent dat we samen met het onderwijs, de jeugdgezondheidszorg, het sociaal team, de kinderopvang en de leerplichtconsulent scherp zijn op de verschillende fases die kinderen doormaken. Met deze partners zorgen we voor een sluitende aanpak, waarbij duidelijk is wie welke rol heeft op welk moment en hoe we elkaar aanvullen. Voor kinderen en ouders moet het duidelijk zijn naar wie ze toe kunnen met vragen en uitlegbaar, welke organisaties op welk moment inspringen in de ondersteuning.

Signaleren we problemen, dan betrekken we de ouders en bespreken we met hen en het kind (zo mogelijk) wat de beste oplossing is. Of de eerste stap daarnaartoe. Daarbij denken we niet vanuit het aanbod wat we hebben, maar aan wat zou werken in deze situatie. De ene keer is het genoeg om de ouders te ondersteunen, zodat zij zelf de problemen kunnen oplossen binnen het gezin. De andere keer is professionele ondersteuning nodig voor het kind en soms juist voor de ouder(s). Omdat een deel van de oorzaak bij de problematiek van de ouders kan

liggen of omdat de zorg voor het kind veel van hen vraagt. Steeds meer proberen we gebruik te maken van wat ouders zelf kunnen en van het netwerk rondom het gezin dat we willen ondersteunen.

Met onderwijs en kinderopvang werken we samen om alle kinderen goede ontwikkelkansen te bieden. We werken met een doorgaande ontwikkellijn, zodat er geen gaten vallen op het moment dat kinderen van kinderopvang naar de basisschool gaan, of van de basisschool naar de middelbare school. Sommige kinderen hebben extra ondersteuning nodig om onderwijs te volgen, via leerlingenvervoer of extra ondersteuning op school. Met het onderwijs of de kinderopvang overleggen we wanneer we kiezen voor het spreiden van kinderen met een ondersteuningsbehoefte of juist te centraliseren om de juiste ondersteuning beter te kunnen bieden. Dit kan verschillen per onderwerp of situatie.

Onze prioriteiten zijn:

- Problemen op tijd signaleren en met ouder en kind bespreken of en welke hulp nodig is. Waarbij een hulpvraag van het kind vaak niet alleen komt, de ouder kan ook hulp nodig hebben.
- We ondersteunen ouders om met de zorg voor het kind om te gaan en een rol in het ondersteuningsplan te hebben.
- We vormen een doorgaande ontwikkellijn met onze partners in jeugd en onderwijs voor de ontwikkeling van onze kinderen.

4.3.4 (Thuis) wonen

Papendrecht wil een thuis bieden aan alle inwoners, rekening houdend met hun verschillen en behoeftes. In de omgevingsvisie geven we richting aan de fysieke opgave die we hebben om dit te realiseren. Daarbij houden we rekening met verschillen in leeftijd, inkomen, achtergrond en gezinssamenstelling. Maar ook met inwoners die niet volledig zelfstandig kunnen wonen. Of die urgentie nodig hebben om snel een woning te vinden omdat ze anders op straat staan, of om te voorkomen dat een gezinssituatie uit de hand loopt. We wegen altijd af welke groepen inwoners we beter kunnen spreiden over heel Papendrecht en welke groepen inwoners we beter bij elkaar kunnen laten wonen. Omdat ze een gemeenschap vormen of omdat de zorg efficiënter geleverd kan worden. Belangrijk is dat we een evenwicht aan diversiteit in de buurt creëren.

Voor inwoners in een kwetsbare positie, willen we dat ze zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen. Dat betekent dat we voor inwoners met een beperking zorgen voor voorzieningen die hen hierbij helpen. Dat kan gaan om een traplift of de inzet van huishoudelijke hulp. Maar ook om aanpassing van de woning en het zorgen voor ontmoetingspunten in de buurt die voor hen toegankelijk zijn en waar ze met plezier heen willen. Het kan ook nodig zijn om te verhuizen naar een andere woning, om zelfstandig te kunnen blijven wonen. Dat kan ook een mantelzorgunit zijn in de achtertuin van een familielid. Daarnaast willen we meer inspelen op de mogelijkheden van nieuwe technologieën en domotica.

Het is belangrijk dat alle betrokkenen met elkaar samenwerken. Denk hierbij aan de verschillende zorginstanties, het sociaal team, de woningbouwvereniging, mantelzorgers en vrijwilligers. Bij de inzet van professionele ondersteuning wegen we af wat een inwoner zelf kan of kan leren, waardoor geen of minder hulp nodig is. Bijvoorbeeld zelf leren koken als de weggevalen partner dat vroeger altijd deed.

Zelfstandig wonen kan ook lastig zijn door het hebben van een mentale of psychische kwetsbaarheid of een verslaving. In sommige gevallen is het nodig om in een regionaal georganiseerde woonvorm te wonen, waar professionals deze inwoners kunnen beschermen en begeleiden. Als Papendrecht zijn we te klein om alle woonvormen zelf beschikbaar te hebben. Daarom werken we regionaal samen. We kijken welke inwoners wel zelfstandig thuis kunnen wonen in Papendrecht en wat we hiervoor kunnen regelen. Dat kan gaan om begeleiding thuis of het hebben van een ontmoetingspunt in de buurt waar deze inwoners naar toe kunnen. Ze kunnen daar gelijkgestemden ontmoeten en eventueel samen activiteiten ondernemen.

Bijzondere aandacht vraagt de huisvesting van vluchtelingen en statushouders. We dragen evenredig bij aan de opvang en integratie van asielzoekers en vluchtelingen. Als gemeente kiezen we voor een aanpak die past bij de schaal van de Papendrechtse gemeenschap en bij de draagkracht van de gemeentelijke organisatie en partners. De dynamische vraag naar opvangplekken vangen we op met een combinatie van een structurele en tijdelijke locaties.

Buiten de opgave om voldoende betaalbare en geschikte woningen

voor verschillende doelgroepen te bouwen, willen we zorgen voor doorstroming. Inwoners blijven soms in een woning wonen die niet meer voor hen geschikt is. Een voorbeeld zijn oudere inwoners met een lichamelijke beperking die graag, naar een kleinere gelijkvloerse woning willen verhuizen. Maar die de hogere woonlasten daarvan niet kunnen betalen. Of jongeren die bij hun ouders blijven wonen, omdat ze onderaan de wachtlijst staan voor sociale woningbouw of onvoldoende verdienen om een woning te kunnen kopen. Doordat deze jongeren niet uit kunnen stromen, heeft dat gevolgen voor hun ontwikkeling naar zelfstandigheid en het kunnen starten van een gezin. Wij onderzoeken welke belemmeringen zorgen voor verschillende soorten doorstroomproblemen en zoeken daar met onze partners oplossingen voor.

Onze prioriteiten zijn:

- Diverse woonvormen om in verschillende woonbehoeftes te voorzien (omgevingsvisie).
- Zorgen dat inwoners met een beperking (zo lang mogelijk) zelfstandig thuis kunnen blijven wonen.
- Zorgen voor voldoende woonplekken voor iedereen door te zoeken naar oplossingen voor doorstroomproblemen.

4.3.5 Veiligheid

Een basisbehoefte van iedereen is om zich veilig te voelen. In de omgevingsvisie staan onze prioriteiten op veiligheid en wat we eraan kunnen doen in de openbare ruimte. Dan gaat het over verkeersveiligheid, criminaliteit en overlast. En hoe we de ruimte zo in kunnen richten dat inwoners zich veiliger voelen.

Veiligheid gaat ook over sociale veiligheid: thuis, op school, bij instanties of op de sportvereniging. Als gemeente willen we onveilige situaties voorkomen door dit onderwerp regelmatig te bespreken met onze partners en te zorgen dat zij maatregelen (blijven) nemen zodat inwoners zich overal veilig kunnen voelen. Waar nodig kan de gemeente optreden, bijvoorbeeld via de taak toezicht kinderopvang.

De aanpak van mensenhandel, huiselijk geweld, kindermishandeling, ouderenmishandeling en femicide (vrouwenmoord) bevat veel regionale samenwerking. Hier zijn veel regionale organisaties bij betrokken. Daarnaast ondernemen we lokaal actie via onze eigen mogelijkheden om deze problemen te voorkomen en terug te dringen. De bedoeling (buiten het voorkomen van) is om er eerder bij te zijn en samen met onze partners in elke situatie waarbij veiligheid en ondermijning in het geding is, snel te handelen en met een passende oplossing te komen.

De gemeente stuurt er in samenwerking met het sociaal team op aan, dat elke organisatie die betrokken is zijn rol pakt. Partners komen samen met een plan, waarbij organisatiebelang ondergeschikt is aan het bereiken van een veilige situatie voor onze inwoners. We willen onveilige situaties zo snel als mogelijk de-escaleren en zo min mogelijk uithuisplaatsingen van kinderen. Bij voorkeur hebben we geen opvang nodig voor partners die slachtoffer zijn van relationeel geweld. We willen minder risico op ondermijning en zorgfraude. Dit betekent op tijd en op de juiste manier opschalen. Met een blijvende zoektocht naar manieren om een situatie snel weer veilig te kunnen maken. Zoals een partner voor een korte periode uit een spannende situatie halen voordat het misgaat en intussen begeleiding bieden. We hebben ook aandacht voor de plegers van huiselijk geweld en kindermishandeling, om herhaling in de toekomst te kunnen voorkomen.

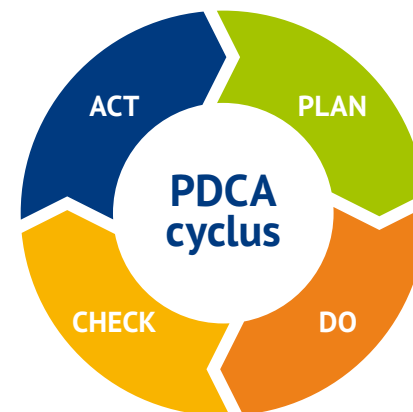
Bij veiligheid gaat het ook om het voorkomen dat inwoners worden bedrogen of dat hun gegevens worden misbruikt. We willen dat inwoners erop kunnen vertrouwen dat anderen op een goede manier met hun gegevens omgaan. Dat niemand bedrogen of misbruikt wordt. Ook niet als iemand kwetsbaarder is door een grote hoeveelheid stress of een lager opleidingsniveau. Het voorkomen hiervan is belangrijk, daarover schreven we in . Gebeurt het wel, dan is vaak de politie aan zet. In sommige situaties hebben we als gemeente een taak. Bijvoorbeeld in de aanpak van particuliere verhuurders die misbruik maken van hun huurders. We ondersteunen inwoners om dit eerst zelf aan te pakken. Lukt dit niet, dan is de uiterste stap het inzetten van handhavende maatregelen.

Onze prioriteiten zijn:

- Zorgen voor een veilige omgeving, van voorkomen van geweld tot handhaving waar nodig.
- Vroeg signaleren van vormen van geweld en/of mishandeling en misbruik en vlotte hulpverlening om een situatie snel weer veilig te kunnen maken.

5.

Uitvoeringsstrategie

5.1 Veranderstrategie

We werken vanuit de Samenlevingsvisie. Daarmee is deze visie onze basis en de aanleiding voor datgene wat we doen en de keuzes die we maken. We zijn ons bewust dat we werken met gemeenschapsgeld en dat onze beslissingen (grote) gevolgen kunnen hebben voor inwoners. Dat geeft ons de verantwoordelijkheid om goed na te denken over wat we wel doen en wat we niet doen. In deze paragraaf staat ons afwegingskader voor het maken van keuzes en de veranderingen die we gaan maken in onze werkwijzen en samenwerking met onze partners.

5.1.1 Helder afwegingskader

De werkelijkheid is dynamisch en complex. Nieuwe initiatieven en mogelijkheden zullen op ons afvliegen, net als altijd. Niet altijd weten we van tevoren of en hoe iets bij gaat dragen aan onze ambitie. We kunnen te maken krijgen met periodes, waarin we gedwongen zijn keuzes te maken door financiële krapte. Daarnaast hebben wij en onze partners te maken met een arbeidsmarkt die niet altijd aansluit bij wat nodig is. Dat betekent dat iets kan passen bij onze visie en ook bijdraagt aan onze ambitie, maar dat we toch afwegen of we het uit kunnen voeren op het vastgestelde moment, op de vastgestelde manier en met de afgesproken kwaliteit. Leidend daarbij is dat de hulp aan inwoners in een kwetsbare positie mogelijk blijft, op basis van de wettelijke taken die we hebben.

Als gemeente zijn we voor een groot deel afhankelijk van de inhoudelijke en financiële keuzes van het Rijk. Landelijke gelden zijn lang niet altijd genoeg voor de werkelijke kosten, denk aan de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Participatiewet en de Jeugdwet. Gemeentes lopen hierbij een financieel risico door het open-einde karakter van deze wetten. Een inwoner die ondersteuning nodig heeft moet deze krijgen, ook als het beschikbare budget op is. Daarnaast hebben we als gemeente de taak om rekening te houden met nieuwe richtlijnen en plannen van het Rijk, die soms lastig in lijn te brengen zijn met ons lokale beleid. Tot slot krijgen we op sommige momenten een nieuwe taak met een relatief klein budget, door de verdeling naar rato

van het aantal inwoners per gemeente. Dit maakt het uitdagend de taak goed uit te voeren.

Al met al vraagt dit om het hebben van een afwegingskader. Als richtlijn te gebruiken voor het maken van keuzes, over het uitvoeren van een activiteit of project of het wel of niet faciliteren of ondersteunen van een initiatief van buiten.

Dit afwegingskader gebruiken we bij nieuwe projecten en/of activiteiten. Ook kunnen we deze gebruiken bij evaluatie van bestaande projecten. Leidt het afwegingskader ertoe dat we met iets gaan stoppen, dan brengen we bij die afweging altijd in beeld wat de gevolgen hiervan zijn voor inwoners en partners, ook op basis van gesprekken met onze partners.

Het afwegingskader

- De activiteit past bij de visie en voeren we uit vanwege de visie.
- De activiteit leidt tot een blijvend positief effect gerelateerd aan de ambitie(s) in deze visie.
- Het is onvoldoende duidelijk of de activiteit leidt tot een blijvend effect, maar er is voldoende aanleiding voor een experiment of pilot in het kader van innovatie.
- De activiteit voegt iets substantieels toe aan onze inzet voor de ambitie en/of doelgroep.
- De inzet van mensen en middelen weegt op tegen het verwachte effect.
- Er is draagvlak binnen de gemeente en bij onze partners.

Leidt dit kader in overwegende mate tot een positieve uitspraak voor het uitvoeren van de activiteit, dan volgen de vragen over de uitvoerbaarheid in relatie tot beschikbare middelen (menskracht en geld).

- Is er voldoende menskracht bij ons en bij onze partners (of is dat op tijd te regelen)?
- Kan het ook anders of in combinatie met een al bestaande activiteit?
- Is andere financiering (ook) mogelijk?
- Bij opdrachten van het Rijk: komt voldoende geld mee?
- Bij regionale plannen: afweging van solidariteit ten opzichte van beschikbare mensen en middelen en overeenstemming met onze Samenlevingsvisie.
- Blijft voldoende financiering mogelijk voor spoor 3, de ondersteuning van inwoners in een kwetsbare positie, vanuit de wettelijke taken?

Leidt het afwegingskader ertoe dat we 'ja' willen zeggen tegen een nieuwe activiteit, maar zijn hier geen middelen voor beschikbaar? Dan leggen we dit voor aan de gemeenteraad.

5.1.2 Anders (samen)werken

Deze visie vraagt iets van houding, gedrag en werkwijzen. Van ons en van onze partners, naar elkaar en naar de inwoners van Papendrecht. Op veel vlakken zijn we al goed op weg. Onderstaande beschrijving helpt ons dit scherp te houden en te verbeteren.

Samenwerking met inwoners

We willen een samenwerkende en betrokken gemeente zijn die midden in de samenleving staat. Participatie is een belangrijk middel om het gesprek te voeren met onze inwoners. Zij hebben een belangrijke rol bij het werken volgens de samenlevingsvisie. Door het gesprek aan te gaan, kunnen we de behoeften van onze inwoners achterhalen en daar goed op inspelen. De ideeën, inzichten, kennis en expertise van onze inwoners maken, dat we als gemeente kunnen zorgen voor passend beleid en uitvoering.

Het is belangrijk dat we ruimte maken voor verschillende perspectieven, zodat onze verschillende inwoners zich hierin kunnen herkennen. Op die manier kunnen we als gemeente bijdragen aan het vormen van draagvlak, gemeenschapszin en een gevoel van verbondenheid. In Papendrecht gaan we niet alleen het gesprek aan met inwoners wanneer er problemen zijn of wanneer een subsidieaanvraag binnenkomt. We betrekken onze inwoners actief bij de ontwikkeling van de gemeente en zorgen dat zij zich gehoord voelen. Zo hebben we de Adviesraad Sociaal Domein, die bestaat uit betrokken inwoners van Papendrecht. Zij adviseren het college van burgemeester en wethouders over verschillende sociale onderwerpen en komen op voor de belangen van de Papendrechtse.

In Papendrecht staan we voor een samenwerking waarbij inwoners actief meedenken en meedoen. Wanneer we in gesprek willen met inwoners, betrekken we hen op laagdrempelige manieren. We zijn toegankelijk, zichtbaar en betrouwbaar en zorgen dat voor inwoners helder is wat ze van ons kunnen verwachten. Goede communicatie is hierbij van belang. We luisteren oprecht en geven terugkoppeling.

Naast het actief laten meedenken en meedoen van inwoners hebben wij en onze partners, een gedeelde verantwoordelijkheid in hoe we omgaan met onze inwoners. We vragen onze partners om met elkaar samen te werken. Samenwerken om dubbel uitvragen zo veel mogelijk te voorkomen, waar dit past binnen de kaders van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Daarnaast vragen we van onze partners en van onszelf, om te werken vanuit het perspectief en de mogelijkheden van de inwoners. Door vraaggericht en stress-sensitief te werken, weten we waar welke doelgroep behoefte aan heeft. Hierover gaan we het gesprek aan met onze inwoners en we luisteren goed naar hen zodat we weten wat er speelt.

Samenwerking met partners

Met onze partners bedoelen we alle organisaties die zich bezighouden met de aspecten uit deze samenlevingsvisie in Papendrecht. Informeel

of formeel georganiseerd, vrijwilligersorganisaties, gemeenschappen en professionele organisaties, waaronder het bedrijfsleven. Organisaties die van ons afhankelijk zijn voor financiering en organisaties die andere financieringsbronnen hebben. Het volledige veld. We vragen hen om ook te werken vanuit deze samenlevingsvisie.

Als gemeente hebben we vaak een regisserende rol, waarin we sturen op de samenwerking aan gezamenlijke opgaves en faciliteren in het elkaar kennen en uitwisselen van ervaring. Op onderdelen kunnen we deze rol ook delegeren aan onze partners.

Opdrachtgeverschap en partnerschap

Naast een regisserende en faciliterende rol, hebben we ook een taak als opdrachtgever. Veel van onze taken voeren we niet zelf uit. Wij zijn opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener. Dat betekent dat we niet direct zelf sturen op de uitvoering van verschillende taken. We sturen op de organisaties die dat doen.

Ons belangrijkste uitgangspunt in de samenwerking met onze opdrachtnemers en subsidieontvangers is 'handelen vanuit vertrouwen'. Wanneer we bouwen vanuit vertrouwen aan onze relatie met elkaar,

We gaan voor strategisch partnerschap. Dat betekent dat:

- We buiten onze verschillende rollen uitgaan van gelijkwaardigheid.
- We uitgaan van onderling vertrouwen.
- We transparant zijn over onze belangen en doelen en onze partners ook hiertoe uitnodigen.
- We regelmatig gesprekken voeren om te horen hoe het gaat. Niet alleen als er iets aan de hand is.
- We van partners vragen om met elkaar samen te werken en elkaar aan te vullen in de verschillende ketens (geen dubbelingen en geen overlap).
- We onze partners betrekken bij onze plannen en betrokken zijn bij hun plannen.
- We meer willen experimenteren met netwerkbegrotingen (een begroting die partners/gemeente gezamenlijk maken met financiën van meerdere organisaties).
- We, waar dit helpend of noodzakelijk is, samenwerkingsafspraken vastleggen in overeenkomsten of convenanten.
- We onszelf en onze partners uitdagen om boven ons organisatiebelang uit te stijgen. Gericht op de opgave die op dat moment voor ons ligt.

ontstaat de veilige situatie waarin wij en onze opdrachtnemers/subsidieontvangers belangen transparant met elkaar kunnen delen, we met elkaar kunnen leren en fouten maken zonder elkaar af te straffen. Om deze samenwerkingsrelaties goed op te bouwen en behouden, willen we werken met een beperkt aantal partners bij grotere opdrachten.

Onze opdrachtnemers kunnen van ons verwachten dat we duidelijke en haalbare opdrachten geven, mede op basis van gesprekken met hen. Onze opdrachten geven wij vanuit onze samenlevingsvisie. Dat betekent dat wij van onze opdrachtnemers vragen de visie ook voor hen leidend te laten zijn in de uitvoering. De doorlopende leercyclus, die in de volgende paragraaf wordt beschreven, nemen we mee in onze opdrachtverstrekking.

Eigenaarschap is belangrijk voor ons. Onze partners zijn zelf verantwoordelijk voor het halen van de afgesproken effecten en/of resultaten en voor het inrichten van een doorlopende leercyclus. In de verantwoording van de opdracht, starten we daarom met de gegevens die onze opdrachtnemers zelf hiervoor verzamelen. Samen kunnen we daarnaast afspraken maken om extra of andere informatie te krijgen.

Hoeveel we vragen van onze opdrachtnemers in het sturen op maatschappelijke effecten, hangt af van de grootte en mate van professionaliteit van de organisatie. Van een grote(re) organisatie met voornamelijk professionals kunnen we meer en anders verwachten dan van een kleine organisatie bestaande uit vrijwilligers.

We hebben meerdere (vrijwilligers)organisaties in Papendrecht die subsidie aanvragen. Zij kunnen van ons verwachten dat we duidelijke regels opstellen over wanneer er recht is op subsidie, welke voorwaarden daarbij gelden en hoe het beoordelingsproces verloopt.

Regionale Partners

Een aantal van onze uitvoeringsorganisaties zijn 'verbonden partijen' in een regionaal verband. Dat zijn de Dienst Gezondheid & Jeugd, de Sociale Dienst Drechtsteden en de Veiligheidsregio Zuid-Holland

Zuid Veilig. We zijn eigenaar van deze organisaties, samen met andere gemeentes in de regio via gemeenschappelijke regelingen. Een goede regionale samenwerking hebben we nodig, om goed te kunnen sturen op de taken die deze verbonden partijen uitvoeren. Dit doen we in het algemeen en het dagelijks bestuur, waarin portefeuillehouders van de gemeentes zitten.

Daarnaast zijn er taken die gemeente Dordrecht voor ons uitvoert als centrumgemeente. En werken we regionaal samen aan visies die een kader zijn voor die uitvoering. Het gaat dan onder andere om huiselijk geweld en kindermishandeling, om beschermd wonen en maatschappelijke opvang en de aanpak basisvaardigheden.

Regionaal samenwerken geeft ons verschillende voordelen::

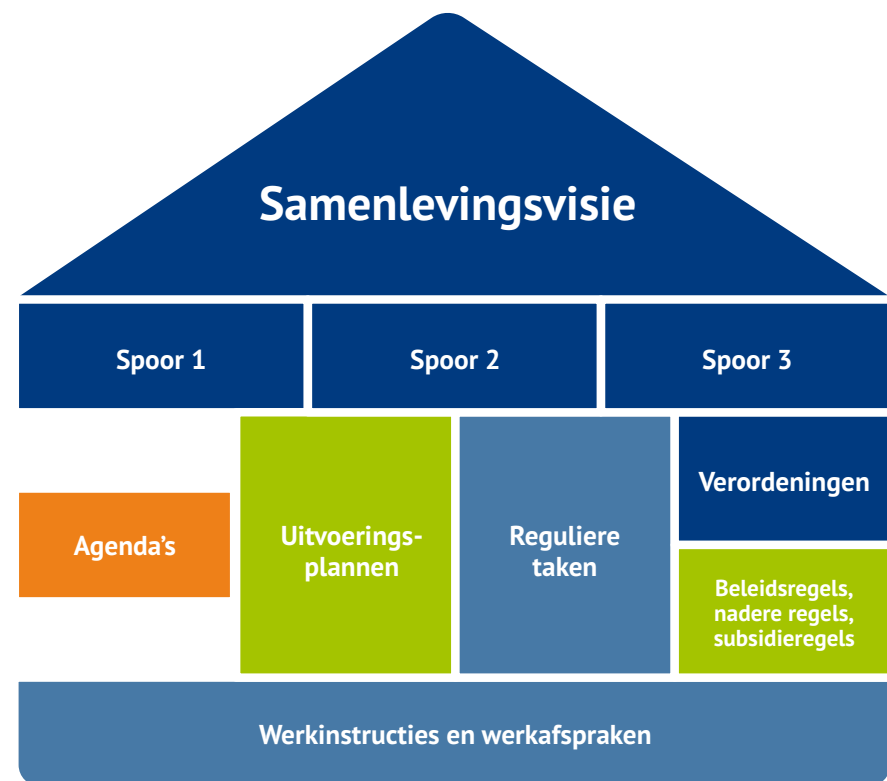
- Effectievere en efficiëntere inkoop van specialistische, professionele hulpverlening door de schaalgrootte;
- Borging van continuïteit van de dienstverlening;
- Bundeling van kennis en krachten op ambtelijk niveau;
- Mee kunnen doen aan activiteiten, pilots en experimenten waar Papendrecht zelf te klein voor is;
- Samen een grotere lobbyacht en/of strategische partner vormen richting het Rijk of de grotere zorgpartners

We realiseren ons dat we gezien de stemverhouding, een relatief beperkte invloed hebben binnen de gemeenschappelijke regelingen. Deze visie is ons uitgangspunt, onze basis, voor de manier waarop we deelnemen aan de regionale visie- en besluitvorming. Dat betekent, dat we van onze regionale partners lokale inzet verwachten, om de toegang tot hulpverlening lokaal mogelijk te maken. En dat het regionale aanbod past bij de lokale behoeftes. Waarbij we verwachten dat onze lokale partners betrokken worden bij regionale wijzigingen die effect hebben op de inrichting van de lokale sociale basis.

5.2 Beleidscyclus

5.2.1 Doorlopende leercyclus

Plannen, uitvoeren, controleren en bijstellen (pdca-cyclus). Dat is een doorlopend proces. Voor de uitvoering van de visie gaan we uit van een doorlopende leercyclus. Hiervoor stellen we werkinstructies op, die richtlijnen geven voor de verschillende onderdelen van de doorlopende leercyclus. Daarmee borgen we de kwaliteit van de gehele cyclus. We maken hierbij gebruik van de causale keten:

■ Gemeenteraad ■ College van B&W ■ Uitvoering ■ Wisselend

In de visie staan drie sporen die we volgen, om onze ambities te halen. Op dit moment hebben we verschillende kaders, regelingen en uitvoeringsplannen in het sociaal domein met veel verschillende namen. De grote hoeveelheid hiervan, maakt het geheel soms ondoorzichtig, waardoor dubbelingen gemakkelijk ontstaan. Met deze visie bewegen we naar een uniforme werkwijze en zorgen we voor meer transparantie, efficiëntie en slagkracht. Hoe we voortaan met verschillende beleidsdocumenten om willen gaan, staat in bovenstaand figuur.

De uitvoering van de visie vindt plaats via ons reguliere werk en via uitvoeringsplannen op specifieke thema's. Juist de onderwerpen die we willen verbeteren of veranderen, vinden een plek in de uitvoeringsplannen. Deze plannen maken we in samenwerking en afstemming met verschillende partners. Afhankelijk van het onderwerp, kan een deel van de uitvoering zijn weg vinden naar programma's of plannen onder de omgevingsvisie. Uitvoeringsplannen stelt het college vast voor de middellange termijn (twee tot vier jaar).

Op sommige momenten of situaties, soms door wettelijke verplichtingen, stellen we agenda's op. Agenda's zijn korte documenten waarin we afspraken maken over gezamenlijke prioriteiten. Dit kan samen met inwoners zijn, samen met partners, of met allebei. De uitvoering van deze prioriteiten gebeurt daarna, via ofwel regulier werk of via uitvoeringsplannen. Dit hoeven niet altijd nieuwe uitvoeringsplannen te zijn. Het kan ook ingevoegd worden in bestaande uitvoeringsplannen. Het blijft ons streven om zo efficiënt als mogelijk te blijven werken en dubbelingen te voorkomen. Een agenda stellen we alleen op als dat wettelijk verplicht is of wanneer dit bijdraagt aan draagvlak en uitstijgen boven organisatiebelang, met het oog op het bereiken van de ambities uit deze visie.

Verordeningen (raadsniveau) en beleidsregels, nadere regels en subsidieregels (collegeniveau) zijn de lokale, juridische kaders. Deze kaders geven helderheid aan onze inwoners over hoe we uitvoering geven aan verschillende wetten en hoe we afwegingen maken op verschillende onderwerpen. Daarnaast geven deze beleidsdocumenten duidelijkheid over waar inwoners en organisaties recht op hebben, onder welke voorwaarden.

5.2.2 Eerste stap na vaststelling van de samenlevingsvisie

We beginnen niet op nul. We werken op dit moment met verschillende plannen en uitvoeringsagenda's en we hebben verschillende beleidsnota's die na vaststelling onder deze visie gaan vallen. In de bijlage , staat het volledige overzicht hiervan. Om naar de eenheid en efficiency toe te werken die we hiervoor beschreven, gaan we aan de slag met:

1. Bepalen welke beleidsnota's en kaders kunnen vervallen of aflopen zonder vervolg. Daar waar nodig zorgen voor besluitvorming op het juiste niveau.
2. Beoordelen of en in welke mate huidige beleidsdocumenten (zie figuur beleidshuis) passen bij de ambitie, de drie sporen en prioriteiten en het beleidshuis van de samenlevingsvisie.
3. Inzicht krijgen in welke prioriteiten uit de samenlevingsvisie onderbelicht zijn in de huidige plannen.
4. Keuzes maken in fasering van de verschillende prioriteiten en dit bestuurlijk laten vaststellen. Dit krijgt een plek in de verschillende uitvoeringsplannen.
5. De huidige beleidsdocumenten op basis van stap 2, 3 en 4 aanpassen waar nodig, laten aflopen of samenvoegen en besluiten over de fasering hiervan, zodat we toewerken naar het beleidshuis uit .

Bij actiepunten 2 tot en met 4 maken we gebruik van het afwegingskader uit .

Een gevolg van dit stappenplan kan betekenen dat visies die volledig in de samenlevingsvisie zijn verwerkt, als apart document vervallen. Daar zal altijd een besluit door het juiste bestuursorgaan voor nodig zijn.

5.2.3 Monitoring en actualisering samenlevingsvisie

Deze visie is voor de langere termijn. We monitoren onze ambitie op basis van een beperkt aantal indicatoren over dat wat we voor onze inwoners willen bereiken. De meeste van deze indicatoren worden eens in de twee tot vier jaar gemeten. Deze indicatoren nemen we op in de planning en control cyclus (P&C-cyclus) van de raad. Zo verwerken we ook doelen uit onze uitvoeringsplannen in de begroting en rapporteren we over de voortgang in de P&C-documenten. Hierdoor kan de raad doorlopend, via de gehele P&C-cyclus, haar kaderstellende en controlerende taak uitvoeren.

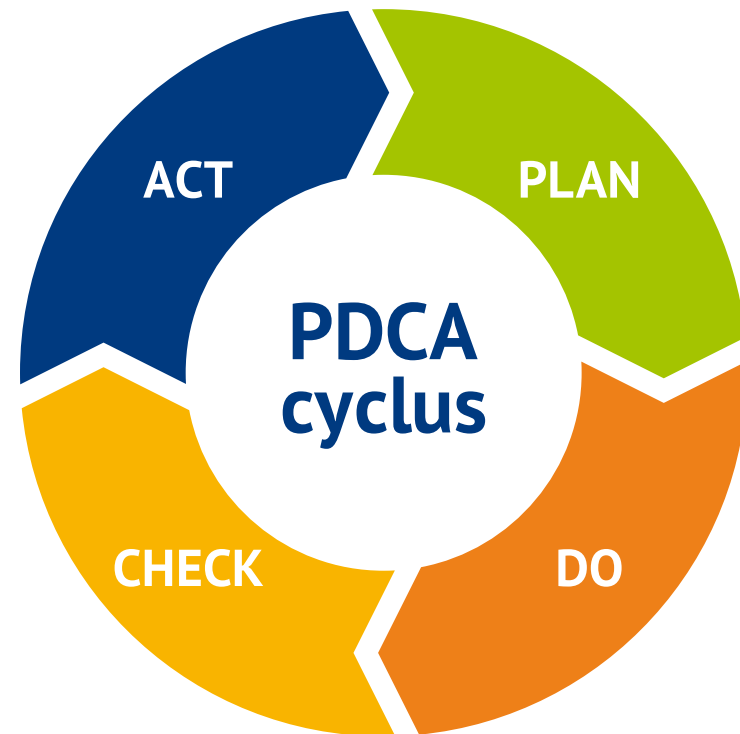
Op verschillende momenten informeren we de gemeenteraad op onderdelen over de voortgang op de drie sporen. Dat kan via raadsbrieven en via themabijeenkomsten. Bij bijeenkomsten gaan we vaker onze partners en waar mogelijk inwoners of ervaringsdeskundigen betrekken. Daarmee geven we beter inzicht in de daadwerkelijke uitvoering van de samenlevingsvisie.

Daarnaast sluiten we elke coalitieperiode (vanaf 2026-2030) af met informatie over de sporen en de indicatoren. Het gaat daarbij niet alleen om de cijfers. Het verhaal daarachter zegt vaak nog meer. Hebben we gedaan wat we zouden doen? Heeft het opgeleverd wat we ervan verwachtten? Wat hebben we geleerd en wat betekent dat voor de jaren daarna?

Aanpassing van de samenlevingsvisie kan op verschillende momenten nodig zijn. Dit kan zowel op initiatief van de raad, als op advies van het college. Redenen om de visie aan te passen zijn:

- Nieuwe politieke keuzes. Dit kan lokaal zijn (bijvoorbeeld door keuzes in de strategische visie of een nieuw coalitieakkoord) of landelijk.
- Geleerde lessen uit de praktijk
- Aanpassing van de omgevingsvisie met gevolgen voor de samenlevingsvisie

Het is belangrijk alert te zijn op noodzakelijke wijzigingen, zodat de visie altijd actueel en passend is. Na wijzigingen in de visie stellen we agenda's, uitvoeringsplannen en lokale regelgeving bij waar nodig.

Begrippenlijst

Agenda

Kort overzicht van gezamenlijke (gemeente en partners en/of inwoners) prioriteiten voor een bepaalde periode op een specifiek thema.

Beleidsregels

Afspraken die het college vaststelt, om te bepalen hoe dingen worden gedaan, zodat iedereen op dezelfde manier werkt en dezelfde regels volgt. En zodat inwoners weten wat ze mogen verwachten. Deze regels bevatten geen rechten en plichten voor burgers, maar zijn wel bindend voor het college dat de regels heeft opgesteld.

Beleidshuis

Schema dat de verhouding weergeeft tussen verschillende gemeentelijke beleidsdocumenten.

Bureaucratie

De aanwezigheid van veel regels en procedures binnen een organisatie of overheid.

Digitale inclusie

Het streven dat iedereen kan meedoen in de digitale samenleving.

Diversiteit

De aanwezigheid van inwoners met verschillen in achtergrond. Verschillen in etniciteit, leeftijd, religie, seksuele geaardheid en oriëntatie, inkomen en opleidingsniveau.

Domotica

Het automatisch bedienen van apparaten in huis. Verlichting, verwarming en beveiliging. Dit maakt een huis comfortabeler en geschikter om zo lang mogelijk zelfstandig te wonen.

Dubbele vergrijzing

Er zijn steeds meer mensen die 65 jaar of ouder zijn, en ook steeds meer mensen die 80 jaar of ouder zijn.

Eerstelijns medische zorg

Medische zorg waar inwoners heen kunnen zonder verwijzing. Dit kan onder andere gaan om een huisarts, tandarts, fysiotherapeut, diëtist en wijkverpleegkundige.

Emancipatie

Het proces waarbij iemand of een groep mensen streeft naar gelijke rechten, vrijheden en kansen.

Inclusie

Iedereen, ongeacht achtergrond of kenmerken, voelt zich welkom en gewaardeerd binnen een groep, organisatie of samenleving. Men werkt actief aan het wegnemen van belemmeringen die groepen kunnen uitsluiten.

Indicatoren

Signalen die laten zien of een beleid goed werkt, vooral op de lange termijn.

Individualisering

Het proces waarbij individuen steeds meer nadruk leggen op hun persoonlijke vrijheid, zelfexpressie en onafhankelijkheid, in plaats van zich aan te passen aan traditionele groepsnormen of -structuren.

Individuele hulpverlening

Hulpverlening door een professional aan een inwoner die één-op-één gebeurt.

Integraal kindcentrum

Een plek waar kinderen van 0 tot 12 jaar samen kunnen leren, spelen en zich ontwikkelen. Het combineert onderwijs, kinderopvang, en activiteiten zoals sport en kunst onder één dak.

Integreren

Het proces waarbij individuen of groepen zich aanpassen aan, en opgenomen worden in een nieuwe samenleving of cultuur. Het gaat om een aanpassing waarbij zowel de nieuwe mensen als de bestaande samenleving hun normen, waarden en gebruiken op elkaar afstemmen.

Intergenerationele problematiek

Problemen of ziektes die worden doorgegeven van generatie op generatie.

Kansenongelijkheid

De ongelijke verdeling van mogelijkheden en middelen tussen verschillende groepen of individuen in de samenleving.

Kernproblemen

De belangrijkste problemen in een situatie. Deze problemen veroorzaken vaak andere problemen.

Keten

Een netwerk van verschillende organisaties die samenwerken om gemeenschappelijke doelen te bereiken.

Koepelorganisatie

Een organisatie die verschillende, vaak kleinere organisaties of verenigingen bundelt. Deze organisaties werken samen om te zorgen voor de belangen van de hele groep.

Laagdrempelig

Wanneer iets makkelijk te bereiken of te gebruiken is, zonder veel obstakels.

Maatschappelijke initiatieven

Projecten of activiteiten die worden gestart door individuen, groepen of organisaties met als doel positieve veranderingen te bereiken in de samenleving.

Maatwerkvoorziening

Hulp die precies is afgestemd op wat iemand nodig heeft, zoals huishoudelijke hulp of een rolstoel. Dit geldt voor de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet, waarbij de gemeente kijkt naar de persoonlijke situatie om de juiste ondersteuning te bieden.

Nadere regels

Uitwerkingen van wetten of verordeningen. Dit zijn algemeen verbindende voorschriften en bevatten daardoor rechten en plichten voor inwoners.

Ondermijning

Criminelen maken gebruik van structuren in de bovenwereld. Hierbij zetten ze inwoners of bedrijven onder druk of verleiden hen om te helpen met illegale activiteiten. Denk hierbij aan witwassen, drugshandel en arbeidsuitbuiting.

Ontzuiling

Mensen horen niet meer alleen bij één groep of zuil, zoals vroeger bij religieuze of politieke groepen. Hierdoor worden mensen meer gemengd en werken ze vaker samen, ongeacht hun achtergrond.

Participatie

Inwoners en organisaties doen actief mee en praten mee bij het maken van plannen en regels door de overheid. Dit zorgt ervoor dat iedereen zijn ideeën kan delen en invloed kan hebben op beslissingen.

Partners

Alle organisaties waarmee we samenwerken vanuit deze samenlevingsvisie. Informeel of formeel georganiseerd, vrijwilligersorganisaties, gemeenschappen en professionele organisaties, waaronder het bedrijfsleven. Het gaat om organisaties die van ons afhankelijk zijn voor financiering en om organisaties die andere financieringsbronnen hebben.

P&C cyclus

De Planning- en Control cyclus van de gemeente. Dit gaat om de perspectiefnota, begroting, de concernrapportages en de jaarrekening.

PDCA-cyclus

Een methode voor doorlopende verbetering van processen. PDCA staat voor Plan, Do, Check en Act.

Polarisatie

Het proces waarbij de tegenstellingen tussen groepen of individuen in de samenleving sterker worden, waardoor deze steeds meer tegenover elkaar komen te staan.

Professionele hulpverlening

Betaalde ondersteuning en zorg die wordt geboden door gekwalificeerde en getrainde professionals, zoals therapeuten, artsen, maatschappelijk werkers en andere zorgverleners.

Regie

Het leiden van een project, activiteit of situatie om te zorgen dat alles goed verloopt en er wordt samengewerkt voor hetzelfde doel of dezelfde opgave.

Signaleren

Het opmerken en bewust worden van signalen, symptomen of veranderingen die wijzen op een behoefte, probleem of trend.

Sluitende aanpak

Alle onderdelen van een plan of oplossing van meerdere organisaties sluiten goed op elkaar aan en er wordt goed samengewerkt.

SMART

Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdsgebonden.

Sociaal team

De groep professionals die in Papendrecht georganiseerd samenwerkt om inwoners te ondersteunen bij hulpvragen en problemen.

Sociale Basis

Inwoners die elkaar helpen en ondersteunen via informele netwerken, zoals buurten, verenigingen en gezinnen. De overheid en andere organisaties ondersteunen deze netwerken door voorzieningen en activiteiten te faciliteren.

Sociale structuur

De aanwezigheid van voorzieningen en organisaties, zoals scholen, buurthuizen, sportclubs, zorginstellingen en vrijwilligersgroepen die inwoners helpen en ondersteunen.

Subsidie

Geld dat de gemeente geeft aan inwoners of organisaties om activiteiten of projecten te ondersteunen.

Subsidieplafond

Het maximumbedrag dat beschikbaar is voor subsidies.

Toegankelijk

Wanneer iedereen ergens gebruik van kan maken of naartoe kan gaan, ook mensen met speciale behoeften.

Toekomstbestendig

Iets dat in de toekomst goed blijft werken, ook als er dingen veranderen.

Uitvoeringsplannen

De plannen die beschrijven hoe we de samenlevingsvisie uitvoeren.

Vitaal

Een vitaal persoon voelt zich gezond en energiek.

Bronnenlijst

Bert Wienen, Van Individueel onderwijs naar Inclusief onderwijs, September 2023

[Centraal Bureau voor de Statistiek, Huishoudensprognoses 2021-2070, december 2021](#)

[Centraal Bureau voor de Statistiek, Worden we individualistischer? december 2017](#)

[Cubiss, Hoger Bereik, Inspiratiedocument om bereik van doelgroep NT1 en NT2 te verhogen, April 2022](#)

[Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid Holland Zuid, Gezondheidsmonitor Zuid Holland Zuid en Dashboard Dienst Gezondheid & Jeugd](#)

Gemeente Papendrecht, Participatieverslag Samenlevingsvisie, september 2024

[Jan Willem Duyvendak, hoogleraar Sociologie \(interview\), Beleid zorg en welzijn, Mammoettanker op drift](#)

Jitske Kramer, Jam Cultures, September 2020

Jitske Kramer, Tricky Tijden: laat je niet gek maken, Maart 2024

[Movisie en Verweij Jonker, De Sociale basis versterken, investeren in de toekomst, 2024](#)

[Movisie en Verweij Jonker instituut, Gespreksmodel Sociale Basis; Wat verstaan we eronder en waarom daarin investeren? April 2024](#)

[Movisie, Preventie van eenzaamheid, bouwstenen voor beleid, 2018](#)

[Movisie, Sociaal fitte wijken, Maart 2024](#)

[Movisie, Wat werkt bij de aanpak van eenzaamheid, April 2024](#)

[Nibud, Onderzoek Minimaffectrapportage Sociale Dienst Drechtsteden, 2024](#)

[Onderzoekscentrum Drechtsteden, Monitor Sociaal Papendrecht.](#)

[Onderzoekscentrum Drechtsteden, Veiligheidsmonitor Papendrecht 2023](#)

[Panteia, Hardvochtige effecten op burgers door knelpunten in \(uitvoering\) wet- en regelgeving binnen de sociale zekerheid, Juli 2022, in opdracht van Minister Schouten \(Armoedebeleid, en Participatie en Pensioenen\) en minister Van Gennip \(SZW\)](#)

[Pharos, 10 kenmerken van een gezondheidsvaardige organisatie](#)

[Pieter Hilhorst & Mary van den Wijngaart, Eindrapportage samenwerking sociaal en medisch domein, Maart 2024, in opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.](#)

[Probiblio, In beeld: Jongeren en beperkte basisvaardigheden, April 2023](#)

[Rebel, Evaluatie Kompas Sociaal Domein Papendrecht 2021-2024, april 2024, in opdracht van gemeente Papendrecht](#)

[Rijkinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Preventie van chronische ziekten in risicogroepen, 2011](#)

[RTLNieuws, Onderwereldkaart, 2022](#)

Sharon Stellaard, Het boemangeffect van beleid: Dynamieken van beleidsuitvoering en beleidsreactie, Februari 2023

[Sociaal en Cultureel Planbureau, Gezien, gehoord en geholpen willen worden, Augustus 2023](#)

[Staatscommissie rechtstaat, De gebroken belofte van de rechtstaat, Juni 2024](#)

[Tim 's Jongers, Armoede uitgelegd aan mensen met geld, Mei 2024 Vereniging van Nederlandse Gemeenten, Gemeentelijke monitor sociaal domein](#)

[Vereniging voor bestuursrecht, Handvest Overheid en burger, Opgesteld naar aanleiding van de voorgestelde wijziging Awb \(waarborgfunctie\), Juni 2023](#)

[Verweij Jonker, De sociale basis en de houdbaarheid van de Wmo, 2024](#)

[Verweij Jonker, Leren, sturen en verantwoorden in de sociale basis, September 2022](#)

[Zonmw, Gezond leven in gemeente en regio, Kennisbundel met praktische instrumenten en lessen uit onderzoek, Maart 2024](#)

Kaders en plannen

De samenlevingsvisie is het kader dat de gemeenteraad stelt voor de uitvoering van zowel autonome taken als medebewindstaken. In deze bijlage staan de wetten die per 1 januari 2025 gelden en waarvoor de samenlevingsvisie ons kader is voor de uitvoering van die wetten. Nieuwe wet- en regelgeving die aspecten uit de samenlevingsvisie raken, vallen automatisch ook onder deze visie. Per wet geven we aan of we met lokale of regionale verordeningen en beleidsregels te maken hebben en hoe we,

waar dit in de wet staat, omgaan met de verplichting tot het vormen van plannen.

In de tweede tabel van deze bijlage staan alle regionale plannen en visies die ook voor Papendrecht gelden en de huidige lokale plannen en beleidsnota's die na vaststelling onder deze samenlevingsvisie vallen.

In beide tabellen zijn de regionale documenten geel gearceerd.

Wet	Verordening	Beleids- of Nadere regels	Wettelijke verplichtingen voor planvorming
Verdrag inzake de rechten personen met een handicap	n.v.t.	n.v.t.	Vanuit de Jeugdwet, de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en de Participatiewet hebben gemeentes de plicht om uitvoering te geven aan het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. Dit doen we door op basis van de Omgevingsvisie en Samenlevingsvisie, samen met de doelgroep en onze partners een dynamische lokale inclusie agenda op te stellen.
Wet Gemeentelijke antidiscriminatievoorziening	Verordening inrichting antidiscriminatievoorziening gemeente Papendrecht	n.v.t.	n.v.t.
Wet maatschappelijke ondersteuning	Verordening maatschappelijke ondersteuning Papendrecht	Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Drechtsteden	De Wmo verplicht tot het werken met periodieke plannen op verschillende thema's. Via de Regionale visie Drechtsteden, de regionale visie op beschermd wonen, de lokale samenlevingsvisie, onderliggende uitvoeringsplannen en opdrachten aan opdrachtnemers geven we hier gevolg aan.
	Verordening beschermd wonen en opvang gemeente Papendrecht	Nadere regels beschermd wonen en opvang gemeente Papendrecht	
		Beleidsregels inzake de toepassing van de landelijke toegankelijkheid van de maatschappelijke opvang voor ingezetenen van Nederland	
	Verordening Adviesraad Sociaal Domein gemeente Papendrecht 2024	n.v.t.	

Wet	Verordening	Beleids- of Nadere regels	Wettelijke verplichtingen voor planvorming
Jeugdwet	Verordening Jeugdhulp Papendrecht	Nadere regels ter uitvoering van de verordening Jeugdhulp gemeente Papendrecht 2018	De Jeugdwet verplicht tot het werken met periodieke plannen op verschillende thema's. Via de lokale Samenlevingsvisie, onderliggende uitvoeringsplannen en opdrachten aan opdrachtnemers geven we hier gevolg aan.
	Verordening Adviesraad Sociaal Domein gemeente Papendrecht 2024	Beleidsregels bij toepassing verordening jeugdhulp gemeente Papendrecht 2018	
Wet bevorderen samenwerking rechtmatige zorg	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Participatiewet, IOAW en IOAZ	Verordening persoonlijk minimabudget	n.v.t.	n.v.t.
	Verordening Werk en Inkomen Papendrecht	Subsidieregeling Participatieplekken Papendrecht	
		Nadere regels participatiewet Drechtsteden	
		Beleidsregels terugvordering Drechtsteden	
		Beleidsregels verhaal Drechtsteden	
		Beleidsregels taaleis Drechtsteden	
		Subsidieregeling interne jobcoaching en werkbegeleiding Drechtsteden	
		Beleidsregels krediethypotheek en pandrecht participatiewet Drechtsteden	
		Beleidsregels vrijlating giften, schadevergoedingen en erfenissen Drechtsteden	
		Beleidsregels studietoelage Drechtsteden	
		Beleidsregels Ikdoemee-premie Drechtsteden	

Wet	Verordening	Beleids- of Nadere regels	Wettelijke verplichtingen voor planvorming
Participatiewet, IOAW en IOAZ	Verordening Werk en Inkomen Papendrecht	Beleidsregels minimabeleid Drechtsteden	n.v.t.
		Beleidsregels kennismakingsperiode Drechtsteden	
	Verordening Adviesraad Sociaal Domein gemeente Papendrecht 2024	n.v.t.	
Wet Inburgering	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Wet gemeentelijke schuldhulpverlening	Verordening beslistermijn schuldhulpverlening gemeente Papendrecht	n.v.t.	De wet gemeentelijke schuldhulpverlening verplicht tot het werken met periodieke plannen. Via de regionale visie sociaal domein Drechtsteden, het regionale meerjarige schuldhulpverleningsplan, de lokale samenlevingsvisie en onderliggende uitvoeringsplannen, geven we hier gevolg aan.
Wet kinderopvang, Wet innovatie en kwaliteit kinderopvang en Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie	n.v.t.	Beleidsregels gemeentelijke taken uitvoering en handhaving Wet kinderopvang	n.v.t.
		Regeling Tegemoetkoming eigen bijdrage kinderopvang Drechtsteden	
		Subsidieregeling voorschoolse educatie- en peuteraanbod gemeente Papendrecht	
Wet op primair onderwijs	Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Papendrecht 2022	Beleidsregels leerlingenvervoer gemeente Papendrecht 2022	n.v.t.
		Beleidsregel voor bekostiging gymnastiekruimte voor primair en speciaal onderwijs Papendrecht 2008.	
		Uitvoeringsregeling subsidies onderwijsachterstanden gemeente Papendrecht	
		Subsidieregeling voorschoolse educatie- en peuteraanbod gemeente Papendrecht	

Wet	Verordening	Beleids- of Nadere regels	Wettelijke verplichtingen voor planvorming
Wet op voortgezet onderwijs	Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Papendrecht 2022	Beleidsregels leerlingenvervoer gemeente Papendrecht 2022	n.v.t.
Leerplichtwet	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Wet educatie beroepsonderwijs	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Wet publieke gezondheid	n.v.t.	n.v.t.	De wet publieke gezondheid verplicht tot het werken met een periodiek plan, dat is gebaseerd op de landelijke nota volksgezondheidsbeleid. Dit doen we via de samenlevingsvisie, omgevingsvisie en onderliggende uitvoeringsplannen en programma's onder de omgevingswet.
Alcoholwet	n.v.t.	n.v.t.	De alcoholwet verplicht tot het werken met een periodiek preventie en handavingsplan alcohol. Dit doen we op basis van de samenlevingsvisie in een onderliggende uitvoerings(deel)plan
Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Wet aanpak woonoverlast	n.v.t.	Beleidslijn aanpak woonoverlast	n.v.t.
Wet Goed verhuurderschap	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Spreadingswet	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Huisvestingswet	Huisvestingsverordening gemeente Papendrecht	Beleidsregels uitstroom opvanginstellingen Papendrecht	n.v.t.
Gemeentewet	Verordening Kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2024	n.v.t.	n.v.t.
	Verordening starterslening	n.v.t.	n.v.t.

Wet	Verordening	Beleids- of Nadere regels	Wettelijke verplichtingen voor planvorming
Woningwet	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Wet betaalbare huur	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Woonwagenwet	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Algemene wet bestuursrecht	Regionale Algemene subsidieverordening sociaal domein gemeente Papendrecht (2022)		n.v.t.
	Algemene subsidieverordening Papendrecht 2024	Nadere regels sport- en cultuurfonds 18+ gemeente Papendrecht	
		Subsidieregeling vitaliteitsakkoord gemeente Papendrecht (2024-2026)	
Wet gemeenschappelijke regelingen	Gemeenschappelijke regeling Sociaal	n.v.t.	n.v.t.
	Gemeenschappelijke regeling DG&J		
	Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid	n.v.t.	n.v.t.

Regionale en lokale documenten met visie- en/of planvorming	Looptijd
Regionale Visie Sociaal Domein Drechtsteden	geen einddatum
Meerjarenplan Dienst Gezondheid & Jeugd	2024-2028
Beleidsplan schuldhulpverlening Drechtsteden	2025-2028
Wettelijk verplicht beleidsplan Wmo	2020-2024
Regioplan Aanpak Basisvaardigheden (in wording)	2025-2028
Regiovisie Beschermd wonen en maatschappelijke opvang (in wording)	2025- ...
Regionaal beleidskader mensenhandel	2023-2026
Lange termijnvisie huisvesting en integratie vluchtelingen	geen einddatum
Woonplan	2020-2030
Routekaart Jeugd	geen einddatum
Beleidsplan onderwijsachterstandenbeleid	2021-2024
Visie wonen en zorg voor senioren	2023-2030
Actieagenda wonen en zorg voor senioren	2023-2030
Sport- en beweegbeleid	geen einddatum
Plan van aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling	geen einddatum
Actieplan armoede en schuldenproblematiek	2022-2025
Nota lokaal volksgezondheidsbeleid	2020-2024 (verlengd met een jaar)
Uitvoeringskader Participatieplekken Papendrecht	geen einddatum
Plan van aanpak gezond leven akkoord	2023-2026
Vitaliteitsakkoord 2.0	2024-2026
Preventie en handhavingsplan alcohol	2021-2023

Regionale en lokale documenten met visie- en/of planvorming	Looptijd
Integraal Veiligheidsplan	2022-2026
Uitvoeringsagenda eenzaamheid	2024-2026
Uitvoeringsplan mensenhandel Papendrecht	2024-2026
Plan van aanpak ondermijning	2024-2026

Samenlevingsvisie Papendrecht

Colofon

Uitgave: Gemeente Papendrecht
Teksten: Gemeente Papendrecht
Fotografie: Gemeente Papendrecht
Vormgeving: De Zaak Fortuin Papendrecht
Copyright: Citaten en beelden mogen zonder schriftelijke toestemming van de auteurs worden gebruikt, op voorwaarde dat een duidelijke bronvermelding en naamsvermelding erbij worden vermeld.

24032025